

PRIME CAR MANAGEMENT S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Skład Zarządu Spółki	10
4. Oświadczenie o zgodności i podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
4.1. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego	11
5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
6. Inwestycje Spółki.....	11
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
7.1. Profesjonalny osąd.....	11
7.2. Niepewność szacunków	11
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	13
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
10. Działalność zaniechana	18
11. Zmiana szacunków.....	18
12. Istotne zasady rachunkowości.....	19
12.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	19
12.2. Rzeczowe aktywa trwałe	19
12.3. Wartości niematerialne	20
12.4. Leasing	20
12.5. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	23
12.6. Inwestycje w udziały i akcje.....	24
12.7. Aktywa finansowe	24
12.8. Instrumenty pochodne	24
12.9. Zapasy.....	25
12.10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25
12.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	25
12.12. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	25
12.13. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26
12.14. Rezerwy	26
12.15. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe.....	26
12.16. Płatności w formie akcji	26
12.17. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	26
12.18. Podatki	27
12.18.1 Podatek bieżący	27
12.18.2 Podatek odroczony	27
12.18.3 Podatek od towarów i usług	28
12.19. Wycena do wartości godziwej	28
13. Segmenty operacyjne	29

14. Sezonowość i cykliczność.....	29
15. Zdarzenia mające istotny wpływ na działalność Spółki.....	29
15.1. Wyjaśnienie istotnych zmian w okresach sprawozdawczych	30
16. Przychody i koszty	31
16.1. Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych.....	31
16.2. Przychody z tytułu prowizji i opłat.....	31
16.3. Przychody odsetkowe	31
16.4. Pozostałe przychody finansowe.....	31
16.5. Pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych	31
16.6. Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	32
16.7. Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	32
16.8. Koszty ogólnego zarządu.....	32
16.9. Koszty odsetkowe.....	33
16.10. Pozostałe koszty finansowe	33
16.11. Pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia przedmiotów poleasingowych.....	33
17. Podatek dochodowy	33
17.1. Obciążenie podatkowe.....	33
17.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	34
17.3. Odroczony podatek dochodowy	34
18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	35
19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	36
20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36
21. Leasing.....	37
21.1. Należności z tytułu leasingu operacyjnego.....	37
21.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego	38
22. Pozostałe należności	39
23. Zapasy	40
24. Wartości niematerialne	41
25. Rzeczowe aktywa trwałe.....	42
26. Inwestycje w udziały i akcje	43
27. Pozostałe aktywa.....	44
28. Rozliczenia międzyokresowe czynne	44
29. Świadczenia pracownicze	45
29.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	45
29.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	45
30. Obligacje, pożyczki i kredyty	45
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46
32. Rezerwy	46
32.1. Zmiany stanu rezerw.....	46
33. Pozostałe zobowiązania	47
34. Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów	47
35. Kapitały.....	49
35.1. Kapitał podstawowy	49
35.1.1. Prawa akcjonariuszy	49

35.1.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale	49
35.2. Kapitał zapasowy	49
35.3. Kapitał rezerwy	50
35.4. Niepodzielony zysk(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	52
36. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	52
37. Zobowiązania inwestycyjne	53
38. Zobowiązania warunkowe	53
38.1. Sprawy sądowe	54
38.2. Rozliczenia podatkowe	54
39. Informacje o podmiotach powiązanych	55
39.1. Jednostka dominująca całej Grupy	55
39.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę	55
39.3. Jednostki zależne	56
39.4. Jednostka pośrednio zależna	57
39.5. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem	57
39.6. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	57
39.7. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	57
39.8. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	57
39.9. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki	58
40. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	59
41. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	59
41.1. Ryzyko stopy procentowej	59
41.2. Ryzyko walutowe	61
41.3. Ryzyko cen towarów	61
41.4. Ryzyko kredytowe	61
41.5. Ryzyko związane z płynnością	61
42. Instrumenty finansowe	62
42.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	62
42.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych	63
42.3. Ryzyko koncentracji	64
43. Zarządzanie kapitałem	65
44. Struktura zatrudnienia	65
45. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	66

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody		741 811 671,60	575 924 479,08
Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	16.1	165 806 531,93	141 039 189,80
Przychody z tytułu prowizji i opłat	16.2	201 101 739,61	172 550 180,44
Przychody odsetkowe	16.3	57 005 422,19	48 818 995,78
Pozostałe przychody finansowe	16.4	9 571 461,63	10 954 197,73
Przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych	16.5	301 765 917,70	197 256 074,06
Pozostałe przychody operacyjne	16.5	6 560 598,54	5 305 841,27
Koszty		734 200 739,12	530 588 850,79
Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	16.6	162 345 311,89	135 022 906,05
Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	16.7	137 987 196,87	109 254 458,66
Koszty ogólnego zarządu	16.8	44 304 077,63	38 883 451,94
Koszty odsetkowe	16.9	58 505 904,56	46 386 939,91
Pozostałe koszty finansowe	16.10	14 708 367,73	4 637 662,33
Koszty zbycia przedmiotów poleasingowych	16.11	311 364 053,31	193 891 440,40
Pozostałe koszty operacyjne	16.11	4 985 827,13	2 511 991,50
Wynik brutto		7 610 932,48	45 335 628,29
Obciążenia z tytułu bieżącego podatku dochodowego	17.1	(10 299 247,00)	(16 308 595,00)
Obciążenia z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17.1	9 216 018,91	8 302 324,75
Obciążenia z tytułu podatku dochodowego razem		(1 083 228,09)	(8 006 270,25)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		6 527 704,39	37 329 358,04
Zysk/ (strata) z działalności zaniechanej		0,00	0,00
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		6 527 704,39	37 329 358,04
Inne całkowite dochody	16.13	0,00	0,00
CAŁKOWITY DOCHÓD NETTO ZA OKRES		6 527 704,39	37 329 358,04

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	682 705,67	1 111 003,56
Pochodne instrumenty finansowe		0,00	0,00
Należności z tytułu leasingu finansowego	21.2	963 277 217,54	906 030 869,74
Pozostałe należności, w tym:	22	81 884 938,23	87 324 165,93
- należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		940 901,00	673 221,00
Zapasy	23	13 102 998,15	29 400 933,72
Wartości niematerialne	24	385 339,49	381 879,19
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	25	858 742 388,97	700 898 317,02
- leasing operacyjny		855 394 077,81	696 618 986,28
Inwestycje w udziały i akcje	26	86 229 158,00	86 229 158,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17.3	56 608 711,02	45 567 324,54
Pozostałe aktywa	27	90 383 416,27	91 524 697,37
Rozliczenia międzyokresowe czynne	28	368 835,11	533 906,55
AKTYWA RAZEM		2 151 665 708,45	1 949 002 255,62
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM			
Zobowiązania			
Obligacje, pożyczki i kredyty	30, 36	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23
Pochodne instrumenty finansowe		727 285,12	213 695,78
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31	42 990 379,40	45 365 955,00
Pozostałe zobowiązania, w tym:	33	1 747 846,46	1 606 196,63
- zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0,00	0,00
Rezerwy	32	2 076 410,00	1 285 808,00
Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów	34	43 782 765,85	25 271 921,01
Zobowiązania razem		1 714 284 469,19	1 509 578 826,65
Kapitały			
Kapitał podstawowy	35.1	23 817 680,00	23 817 680,00
Kapitał zapasowy	35.2	407 035 854,87	377 488 326,95
Kapitał rezerwowy	35.3	0,00	788 063,98
Zyski zatrzymane / niepokryte straty	35.4	6 527 704,39	37 329 358,04
Kapitały razem		437 381 239,26	439 423 428,97
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		2 151 665 708,45	1 949 002 255,62

SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		7 610 932,48	45 335 628,29
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		139 401 432,98	111 112 218,47
Zwiększenie/(zmniejszenie) wyceny zobowiązań finansowych		(298 579,70)	(534 138,85)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności leasingowych, w tym:	21.2	(57 246 347,80)	(191 215 726,84)
- nabycie aktywów przeznaczanych do umów leasingu finansowego		(424 514 027,15)	(525 297 450,64)
- spłata kapitału umów leasingu finansowego (raty miesięczne)		273 446 173,51	263 422 662,50
- spłata kapitału umów leasingu finansowego (rata końcowa)		94 952 022,83	76 449 636,75
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych, w tym:	20	(296 785 303,01)	(182 818 772,45)
- nabycie środków trwałych		(490 982 160,29)	(299 960 768,69)
- wartość księgowa sprzedanych środków trwałych		201 981 224,82	119 017 789,85
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	22	5 439 227,70	(19 984 164,04)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	23	16 297 935,57	(14 726 171,40)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	31, 33	(2 233 925,77)	2 565 956,99
Przychody (wpływy) z tytułu odsetek		(514 699,81)	(1 088 674,80)
Koszty (wydatki) z tytułu odsetek		55 665 254,74	43 674 495,84
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i pozostałych aktywów	27, 28, 34	19 817 197,38	20 238 684,83
Zmiana stanu rezerw	32	790 602,00	83 216,00
Podatek dochodowy zapłacony		(10 299 247,00)	(16 308 595,00)
Dywidendy otrzymane		(8 662 040,61)	(9 190 299,01)
Pozostałe		(10 395 261,67)	560 673,47
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(141 412 822,52)	(212 295 668,50)
<i>Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej po korekcie o nabycie aktywów do umów leasingu/ najmu</i>		774 083 364,92	612 962 550,83
Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		560 710,00	539 120,75
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(1 024 372,22)	(1 110 806,09)
Nabycie inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		0,00	0,00
Dywidendy otrzymane		8 662 040,61	9 190 299,01
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		8 198 378,39	8 618 613,67
<i>Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej po korekcie o nabycie aktywów do umów leasingu/ najmu</i>		(907 297 809,05)	(816 639 605,66)
Przeplwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji obligacji		0,00	250 000 000,00
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/ kredytów		843 889 236,51	781 450 071,75
Spłata pożyczek/ kredytów		(655 952 535,34)	(760 482 721,01)
Dywidendy wypłacone		0,00	(28 104 862,40)
Odsetki otrzymane		514 699,81	1 088 674,80
Odsetki zapłacone		(55 665 254,74)	(43 674 495,84)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		132 786 146,24	200 276 667,30
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(428 297,89)	(3 400 387,53)
Różnice kursowe netto		0,00	0,00
Środki pieniężne na początek okresu		1 111 003,56	4 511 391,09
Środki pieniężne na koniec okresu	20	682 705,67	1 111 003,56

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Kapitał rezerwowy</i>	<i>Zakumulowany zysk/strata</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	23 817 680,00	377 488 326,95	788 063,98	37 329 358,04	439 423 428,97
Zysk/(strata) netto za okres	0,00	0,00	0,00	6 527 704,39	6 527 704,39
Inne całkowite dochody netto za okres	0,00	(7 781 830,12)	0,00	0,00	(7 781 830,12)
Przeniesienie zysku zatrzymanego na kapitał zapasowy	0,00	37 329 358,04	0,00	(37 329 358,04)	0,00
Emisja akcji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wycena programu opcji menadżerskich	0,00	0,00	(788 063,98)	0,00	(788 063,98)
Wypłata dywidendy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	23 817 680,00	407 035 854,87	0,00	6 527 704,39	437 381 239,26
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	23 817 680,00	377 474 113,79	227 390,51	28 119 075,56	429 638 259,86
Zysk/(strata) netto za okres	0,00	0,00	0,00	37 329 358,04	37 329 358,04
Inne całkowite dochody netto za okres	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeniesienie zysku zatrzymanego na kapitał zapasowy	0,00	14 213,16	0,00	(14 213,16)	0,00
Emisja akcji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wycena programu opcji menadżerskich	0,00	0,00	560 673,47	0,00	560 673,47
Wypłata dywidendy	0,00	0,00	0,00	(28 104 862,40)	(28 104 862,40)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	23 817 680,00	377 488 326,95	788 063,98	37 329 358,04	439 423 428,97

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Prime Car Management S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównywalne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Prime Car Management S.A. („Spółka”, „jednostka”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 24 września 1999 roku. Siedziba Spółki mieści się w Gdańsku, (80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4).

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000013870.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 191888626.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest:

- wynajem samochodów osobowych,
- leasing finansowy,
- sprzedaż pojazdów mechanicznych,
- obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych,
- pozostałe pośrednictwo finansowe.

Na podstawie uchwały nr 457/2014 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) z dnia 15 kwietnia 2014 roku, z dniem 16 kwietnia 2014 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym zostało wprowadzone 11.908.840 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Prime Car Management S.A. serii A, B, C, D i E o wartości nominalnej 2,00 zł każda, oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem ISIN: PLPRMCM00048. Zgodnie z uchwałą Zarządu GPW, akcje Spółki notowane są w systemie notowań ciągłych pod nazwą skróconą „PCM” i oznaczeniem „PCM”.

Struktura akcjonariatu spółki dominującej Grupy Prime Car Management S.A. została przedstawiona w nocie 35.1.2.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest jednostkowym sprawozdaniem finansowym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiada 100% udziałów w spółce Masterlease Sp. z o.o., 100% akcji w spółce Futura Leasing S.A. oraz 100% udziałów w spółce MasterRent24 Sp. z o.o. (dawniej Futura Prime Sp. z o.o.).

Udziały w Masterlease Sp. z o.o., Futura Leasing S.A. oraz MasterRent24 Sp. z o.o. zostały ujęte w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym według ceny nabycia. Prime Car Management S.A. ocenia, że nie ma z tego tytułu konieczności dokonywania odpisu wartości.

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 27 marca 2019 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prime Car Management S.A. dostępne jest w siedzibie Spółki w Gdańsku przy ul. Polanki 4 oraz na stronie internetowej www.primecar.pl.

3. Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku wchodził:

- Jakub Kizielewicz – Prezes Zarządu,
- Konrad Karpowicz – Wiceprezes Zarządu.

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki nie zmienił się.

4. Oświadczenie o zgodności i podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (MSSF) według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości, nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w złotych.

Aktywa Spółki zostały zaprezentowane w bilansie według stopnia płynności, natomiast zobowiązania według terminu wymagalności.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od daty bilansowej. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

W Spółce trwa proces przeglądu opcji strategicznych, rozpoczęty we wrześniu 2018 roku. Szczegółowy opis procesu znajduje się w nocie 15.

Efektom procesu przeglądu opcji strategicznych może być przejście kontroli nad Spółką. Zgodnie z zawartymi przez Spółkę umowami kredytowymi banki finansujące mają prawo do wypowiedzenia umów kredytowych w przypadku przejścia kontroli nad Spółką.

Zarząd jest w trakcie rozmów, których celem jest uzyskanie zgody banków na odstąpienie od skorzystania z ich prawa do rozwiązania lub zmiany trwających umów w przypadku zmiany kontroli nad Spółką.

Na datę sporządzenia sprawozdania finansowego trwa okres subskrypcji w wezwaniu ogłoszonym dnia 20 lutego 2019 roku przez PSC III. Jednym z warunków ogłoszonego wezwania jest zgoda banków na przejście kontroli przez wzywającego. Spółka zakłada, że nie jest intencją wzywającego realizacja wezwania bez spełnienia się tego warunku. Gdyby jednak wzywający zdecydował się na realizację wezwania bez porozumienia z bankami obecnie finansującymi Spółkę i bez zapewnienia finansowania alternatywnego, może to spowodować skorzystanie przez finansujących z możliwości zażądania jednorazowej spłaty udzielonego finansowania i mogłoby spowodować istotną niepewność kontynuacji działalności Spółki.

4.1. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty.

5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 27 marca 2019 roku.

6. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Futura Leasing S.A.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4		100,00%	100,00%
Masterlease Sp. z o. o.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4	wynajem samochodów osobowych, leasing finansowy, sprzedaż pojazdów mechanicznych, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych	100,00%	100,00%
MasterRent24 Sp. z o.o.	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 4		100,00%	100,00%

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

7.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które uważane są za właściwe w danych warunkach. Wartości rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na okresy bieżące jak i przyszłe.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Umowy leasingowe, zgodnie z warunkami których leasingodawca zachowuje istotne ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe, zgodnie z warunkami których leasingodawca przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zaliczane są do umów leasingu finansowego.

7.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Odroczone w czasie przychody z tytułu opłat serwisowych

Przychody z tytułu opłat serwisowych w okresie trwania umowy leasingowej rozłożone są liniowo, zaś koszty związane z serwisowaniem przedmiotów leasingu nie mają charakteru liniowego. W związku z tym Spółka odracza część przychodów serwisowych z każdej raty serwisowej, zachowując tym samym współmierność kosztów i przychodów serwisowych. Spółka w celu wyznaczenia wartości odroczenia przychodów serwisowych stosuje rozkład logarytmiczny przychodów, bazujący na wskaźniku aktualizowanym w cyklach rocznych.

Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz leasingu operacyjnego

Spółka ocenia, czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W sytuacji, gdy istnieje obiektywny dowód, że strata z tytułu utraty wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu została poniesiona, wielkość straty ustalana jest jako różnica między wartością księgową aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy zwrotu z aktywów finansowych w początkowym ujęciu.

Ponadto w sytuacji, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości należności z tytułu leasingu operacyjnego, Spółka szacuje prawdopodobieństwo ich nieściągalności.

Szczegółową metodologię odpisów aktualizujących należności z tytułu zawartych przez Spółkę umów leasingu przedstawiono w nocie 12.4.7.

Wycena świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych i wykazane w bilansie w pozycji *Rezerwy*. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 29.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów zostały oszacowane jako iloczyn ilości dni niewykorzystanego urlopu przez pracowników wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 oraz ich wynagrodzenia wraz z narzutami wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i wykazane w bilansie w pozycji *Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów*. Wartość została przedstawiona w nocie 34.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Spółka wylicza wartość godziwą instrumentów finansowych, które nie są notowane na aktywnym rynku, przy zastosowaniu modeli wyceny, które podlegają niezależnemu sprawdzeniu przed ich zastosowaniem.

Gdzie jest to możliwe, do modeli wprowadzane są wyłącznie dane możliwe do obserwacji, jednakże w pewnych okolicznościach Zarząd musi stosować własny osąd do oszacowania niepewności (takich jak ryzyko kredytowe, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wycenę godziwą niektórych instrumentów finansowych.

Spółka przyjmuje zasadę, że przy początkowym ujęciu wartością godziwą instrumentu pochodnego jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty) chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu. Po ich początkowym ujęciu instrumenty pochodne są następnie wyceniane w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą ponoszone przy ich sprzedaży. Wycena bilansowa instrumentu pochodnego dokonywana jest na podstawie aktualnych projekcji i analiz rynkowych, dotyczących przewidywanego poziomu stopy procentowej.

Głównym elementem instrumentów finansowych są należności z tyt. leasingu finansowego wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Na potrzeby ujawnienia zgodnie z MSSF 7 wartość godziwa tego instrumentu została skalkulowana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów finansowych

związanych z aktywnymi na dzień bilansowy umowami leasingu finansowego. Zastosowana stopa dyskonta jest równa stopie procentowej umów leasingu finansowego zawieranych w okresie 1 miesiąca poprzedzającego datę bilansową.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych oraz wartości końcowej. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Wartość końcowa

W umowach leasingu finansowego szacowana wartość końcowa stanowi zazwyczaj uzgodnioną przyszłą cenę wykupu środka trwałego przez klienta po zakończeniu okresu leasingu. Wartości końcowe ustalone są na podstawie wartości początkowej przedmiotu leasingu oraz pewnej kwoty umownej, wynikającej z zapisów danej umowy leasingu finansowego i ujmowane są w pozycji inwestycji leasingowej netto. Odzyskanie wartości końcowej przedmiotu leasingu uzależnione jest od wypełnienia warunków umowy leasingowej i jej zakończenia.

W 2018 roku Spółka dostosowała politykę rachunkowości w zakresie wyceny wartości końcowej umów leasingu finansowego. Szczegółowy opis dokonanych zmian znajduje się w nocie 11.

W umowach leasingu operacyjnego, wartość końcowa stanowi przyszłą oszacowaną przez Spółkę wartość rynkową środka trwałego. Wartości końcowe środków trwałych, będących przedmiotem leasingu operacyjnego ustalone są na podstawie bieżących i przyszłych wycen, dokonywanych przez niezależne podmioty zewnętrzne, notowań rynkowych obserwowanych przez Spółkę oraz szacunków Spółki, popartych kilkunastoletnim doświadczeniem na rynku usług leasingu operacyjnego. Spółka dokonuje co pół roku weryfikacji ustalonych wycen wartości końcowej, a skutki zmian wyceny wpływają na wysokość odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach trwania umowy leasingu operacyjnego. W konsekwencji zrealizowania przez Grupę Masterlease celu, jakim była zmiana procesu sprzedaży pojazdów pokontraktowych polegająca na stworzeniu i rozwoju własnej sieci sprzedaży detalicznej pojazdów, co pozwoliło Grupie na znaczące podniesienie rentowności tego procesu, Grupa dostosowała parametry okresowej weryfikacji wycen wartości rezydualnych do poprawionego procesu.

Począwszy od drugiego półrocza 2016 roku okresowe wyceny wartości rezydualnych opierają się o wartości nie większe niż średnia z wycen detalicznej i hurtowej niezależnego operatora „Eurotax”.

Tworzenie rezerw na zobowiązania

Spółka tworzy rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu wydanych gwarancji, poręczeń operacji kredytowych oraz skutków postępowania sądowego.

Rezerwy zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub zależnie od okoliczności, z którymi te zobowiązania się wiążą.

Szczegółowe informacje na temat rezerw na zobowiązania zostały zawarte w nocie 32 do sprawozdania finansowego.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Spółkę:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),

- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji – zatwierdzone w UE w dniu 27 lutego 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014 - 2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” – zatwierdzona w UE w dniu 28 marca 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później).

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

W drugim kwartale 2018 roku Spółka dokonała przeglądu metodologii szacowania odpisów aktualizujących zgodnie z MSSF 9. W wyniku przeglądu dokonano doprecyzowania metodologii zarówno dla umów leasingu finansowego jak i operacyjnego.

Głównymi korektami w metodologii szacowania odpisów aktualizujących dla umów leasingu finansowego było wprowadzenie do modelu czynników dyskontowych stosownych współczynników LGD (loss given default) i EAD (exposure at default). Dodatkowo Spółka wprowadziła zasadę 3-miesięcznej karencji dla umów, dla których zmniejszeniu uległo istotne ryzyko kredytowe.

Głównymi korektami w metodologii szacowania odpisów aktualizujących dla umów leasingu operacyjnego było wprowadzenie do modelu czynnika dyskontowego współczynnika LGD (loss given default) oraz jego gradacja w zależności od istotności ryzyka kredytowego dla umów niewypowiedzianych. Dodatkowo w przypadku umów leasingu operacyjnego dokonano zmiany definicji instrumentu finansowego: w obecnie stosowanej metodologii instrument finansowy tożsamy jest z wysokością należności bieżących, z pominięciem przyszłych szacowanych przepływów pieniężnych.

W wyniku zmiany metodologii dokonano również rekalkulacji odpisów aktualizujących na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zmiany wysokości odpisów aktualizacyjnych odniesione zostały w kwotach netto (po uwzględnieniu efektu podatku odroczonego) na kapitał zapasowy, a ich wysokość została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Pozycja	Wartość bilansowa odpisu aktualizującego wg MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku, przed korektą metodologii	Wartość bilansowa odpisu aktualizującego wg MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku, po korekcie metodologii	Różnica
Należności z tytułu leasingu finansowego	(19 147 108,22)	(20 863 021,52)	(1 715 913,30)
Pozostałe należności	(11 802 426,61)	(8 122 665,89)	3 679 760,72
Razem	(30 949 534,83)	(28 985 687,41)	1 963 847,42

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku) ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Kluczowe zmiany zasad w stosunku do MSR 18 regulowane poprzez nowy standard obejmują:

- Przeniesienie kontroli – standard zakłada ujmowanie przychodu dopiero wtedy, gdy klient uzyska kontrolę nad towarem lub usługą i dodatkowo wprowadza wytyczne pozwalające na ustalenie zasadności rozkładania przychodu w czasie lub ujmowania go jednorazowo;
- Zmienne wynagrodzenie – standard zakłada uwzględnienie zmiennych elementów wynagrodzenia w cenie towarów lub usług np. ze względu na wystąpienie kar umownych czy premii od wyników;
- Alokacja ceny transakcyjnej w oparciu o cenę sprzedaży osobnych obowiązków świadczenia – standard wprowadza obowiązek alokacji zapłaty za poszczególne towary lub usługi w przypadku ich sprzedaży w ramach jednej umowy;
- Licencje – standard wprowadza obowiązek ustalania na jaki okres czasu jest przenoszona licencja oraz doprecyzowuje wyliczenie przychodu w przypadku przeniesienia licencji w przedziale czasowym jak i jednorazowo w określonym momencie;
- Wartość pieniądza w czasie – standard zakłada stosowanie korekty ceny transakcyjnej o wartość pieniądza w czasie, chyba że od otrzymania towaru lub usługi do momentu realizacji płatności nie mija więcej niż rok;
- Koszty pozyskania kontraktu – standard wprowadza warunki, które określają czy dany koszt pozyskania kontraktu może być kapitalizowany i amortyzowany równoległe do ujmowania przychodów;
- Ujawnienia – standard wprowadza obowiązek ujawnienia informacji ilościowych i jakościowych dotyczących osądów i ich zmian w zakresie ujęcia przychodów.

Nowy standard nakreśla ramy modelu rozpoznawania przychodu w następujących krokach:

- identyfikacja umowy z klientem
- identyfikacja osobnych obowiązków świadczenia
- ustalenie ceny transakcyjnej
- alokacja ceny do osobnych obowiązków świadczenia
- ujęcie przychodu w momencie gdy spełnione są obowiązki świadczenia.

Spółka świadczy usługi w zakresie leasingu finansowego i operacyjnego, z tego też powodu zdecydowana większość przychodów Spółki podlega pod standard MSR 17 Leasing.

Tym niemniej Spółka przeprowadziła szczegółową analizę wszystkich przychodów biorąc pod uwagę nowy model rozpoznawania przychodów zdefiniowany w MSSF 15.

Spółka nie zidentyfikowała istotnych różnic w rozpoznaniu przychodów objętych nowym standardem pomiędzy wymogami MSR 18 a MSSF 15. W związku z tym wdrożenie MSSF 15 nie ma wpływu na kapitały Spółki.

Spółka zidentyfikowała, że rozpoznawała w szyku rozstawnym przychody i koszty z tytułu polis ubezpieczeniowych dotyczących przedmiotów leasingu, mimo że nie osiąga marży na tej działalności. W związku z powyższym Spółka dokonała korekty prezentacyjnej przychodów i kosztów pomniejszając je o te przychody, które odpowiadały w całości poniesionym kosztom polis. Kwota korekty przychodów i kosztów w 2018 roku wyniosła 90.924.057,87zł, w 2017 roku było to odpowiednio 73.056.714,08zł.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 „Leasing” – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą - zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu - zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” - zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

Zarząd ocenia, że nowe standardy i interpretacje nie będą miały istotnego wpływu na sytuację finansową Spółki ani na wyniki działalności oraz na jej przyszłe sprawozdania finansowe, poza nowym MSSF 16. Wpływ MSSF 16 na przyszłe sprawozdanie finansowe przedstawiony został poniżej.

MSSF 16 „Leasing”

Ogólne skutki wprowadzenia MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 wprowadza nowy model identyfikacji umów leasingu i ich rozliczania w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Obowiązuje w odniesieniu do okresów rozliczeniowych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Celem nowego standardu jest ułatwienie porównania sprawozdań finansowych, poprzez zaprezentowanie zarówno leasingu finansowego jak i operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy oraz dostarczenie użytkownikom sprawozdania finansowego informacji dotyczących ryzyka związanego z tymi formami leasingu. Odwrotnie niż w przypadku zasad rozliczania leasingu, dotyczących leasingobiorcy, nowy standard kontynuuje wymogi MSR 17 dotyczące leasingodawców.

Spółka zastosowała MSSF 16 po raz pierwszy 1 stycznia 2019 roku. Spółka zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego (z łącznym efektem pierwszego zastosowania) zgodnie z MSSF 16: C5(b). Wobec tego Spółka nie dokona przekształcenia danych porównawczych.

MSSF 16 wprowadza nową definicję leasingu, jednakże Spółka skorzysta z uproszczenia, dopuszczalnego w okresie przejściowym i nie dokona ponownej oceny, czy wcześniej sklasyfikowane umowy zawierają leasing. Wobec tego definicja leasingu zgodna z MSR 17 i KIMSF 4 będzie nadal obowiązywała w odniesieniu do umów leasingu, zawartych lub zmienionych przed 1 stycznia 2019 roku.

Wpływ na rachunkowość leasingobiorcy

Nowy standard nie wprowadza rozróżnienia między leasingiem finansowym a operacyjnym w księgach leasingobiorcy i wymaga ujmowania prawa do użytkowania składnika aktywów i zobowiązania z tytułu leasingu w odniesieniu do wszystkich umów, zawartych przez leasingobiorcę, z wyjątkiem leasingu krótkoterminowego i aktywów o niskiej wartości, które są zwolnione z tego wymogu.

W momencie zastosowania MSSF 16 po raz pierwszy, w przypadku umów leasingu zaklasyfikowanych dotychczas jako leasing operacyjny, Spółka ujmuje prawa do użytkowania składników aktywów i zobowiązania z tytułu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Metody wyceny, które zostaną zastosowane do tych umów leasingu, wyjaśniono poniżej :

- a) zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych przy użyciu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy w dniu pierwszego zastosowania. Ponadto, Spółka zdecydowała się na zastosowanie następujących uproszczeń, dotyczących wyceny zobowiązań z tytułu leasingu:
  - zastosowanie jednej stopy dyskonta do portfela umów leasingowych o zbliżonych cechach;
  - wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie, takiej jak w przypadku określenia okresu leasingu, jeżeli umowa przewiduje możliwość przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu.
- b) prawo do użytkowania składnika aktywów wycenia się metodą w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, poprzedzającym bezpośrednio datę pierwszego zastosowania. Jednocześnie, zamiast przeprowadzać test na utratę wartości, Spółka skorzysta ze zwolnienia praktycznego i wykorzysta swoją ocenę z 31 grudnia 2018 r., czy dana umowa jest umową wywołującą obciążenia. Ewentualne rezerwy pomniejszą wartość początkową prawa z tytułu użytkowania.

W następnej kolejności Spółka:

- (a) ujmie amortyzację prawa do użytkowania składnika aktywów i koszt odsetek z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu w sprawozdaniu z wyników;
- (b) podzieli sumę zapłaconych opłat leasingowych na część kapitałową (prezentowaną w ramach działalności finansowej) i odsetki (prezentowane w ramach działalności operacyjnej) w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

W przypadku umów, których okres obowiązywania na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi do 12 miesięcy oraz umów leasingu, dotyczących aktywów niskowartościowych (np. urządzeń wielofunkcyjnych- kserokopiarek, ekspresów do kawy) Spółka zdecydowała się na liniowe ujęcie kosztów leasingu bezpośrednio w rachunku wyników, dopuszczalne zgodnie z przepisami przejściowymi MSSF 16.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała nieodwołalne zobowiązania z tytułu umów najmu i dzierżawy w kwocie 360,6 tys zł miesięcznie. Dotyczą one następujących umów: najmu powierzchni biurowych, miejsc postojowych, placów, leasingu samochodów, a także kosztów dzierżawy m.in. aktywów takich jak urządzenia wielofunkcyjne (kserokopiarki, skaner), ekspresy do kawy.

Kwota 319,6 tys zł miesięcznie z tytułu w/w umów nie dotyczy leasingu krótkoterminowego, ani leasingu aktywów niskowartościowych, wobec czego na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów w kwocie 16.186,2 tys zł i odpowiadające mu zobowiązanie z tytułu leasingu w kwocie 16.186,2 tys zł. Szacuje się, że w skali pierwszego roku spowoduje to obniżenie kosztów operacyjnych o kwotę 3.843,0 tys zł, zwiększenie amortyzacji o kwotę 3.555,3 tys zł oraz zwiększenie kosztów odsetkowych o kwotę 509,2 tys zł.

Prognozowany wpływ na wskaźniki finansowe, kowenanty bankowe i inne umowy

Wprowadzona do ksiąg wartość zobowiązania z tytułu leasingu w dniu pierwszego zastosowania, w porównaniu do łącznej wartości zobowiązań wykazywanych przez Spółkę stanowi kwotę nieznaczną. Spółka uznaje zatem wpływ na wskaźniki finansowe, kowenanty bankowe i inne umowy za nieistotny.

Wpływ na rachunkowość leasingodawcy

Spółka jako leasingodawca nie przewiduje zmian sposobu dotychczasowego ujawniania informacji w zakresie leasingu.

Istotne subiektywne oceny i szacunki, dokonane na dzień wprowadzenia MSSF 16

Wdrożenie MSSF 16 wymaga subiektywnych ocen przy dokonywaniu szacunków i założeń, mających wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz praw do użytkowania składników aktywów m.in.:

- Spółka przyjęła okres leasingu wynoszący 60 miesięcy dla składników aktywów dotyczących najmu powierzchni biurowych, miejsc postojowych, placów.
- Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy, stosowana przy dyskontowaniu przyszłych przepływów pieniężnych określona została jako stopa, po której zaciągnęłaby kredyt w dniu pierwszego zastosowania.
- Spółka przyjęła jednakowe zasady amortyzacji dla budynków, miejsc postojowych oraz placów. Amortyzacja liczona jest metodą liniową. Szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów zgodny jest z przyjętym okresem leasingu.

10. Działalność zaniechana

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku Spółka nie zaniechała żadnej działalności.

11. Zmiana szacunków

Zmiana szacunków w zakresie odpisów aktualizujących wartości końcowe umów leasingu finansowego

Spółka dokonała przeglądu portfela leasingu finansowego pod kątem ryzyka wartości rezydualnej i pewności, że klient po zakończeniu umowy leasingu zrealizuje prawo wykupu przedmiotu umowy.

Dla umów leasingu finansowego, które zostały zidentyfikowane jako obarczone ryzykiem wartości rezydualnej, Spółka dokonała porównania wartości rezydualnej wynikającej z umowy z szacowaną wartością w oparciu o Eurotax hurt. Zgodnie z punktem 41 MSR 17 Leasing, Spółka zweryfikowała w ten sposób szacunkowe niegwarantowane wartości końcowe przyjęte do wyliczenia wartości inwestycji leasingowej brutto. Dla 1.791 umów, w których szacunkowa niegwarantowana wartość końcowa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła mniej niż szacowana wartość sprzedaży ustalona w oparciu o Eurotax hurt, Spółka rozpoznała odpis z tytułu utraty wartości.

W/w zmiana skutkowałą obniżeniem wyniku netto Spółki o kwotę 5.566.357,26 zł.

12. Istotne zasady rachunkowości

12.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
EUR	4,3000	4,1709

12.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Urządzenia biurowe	5-8 lat
Środki transportu	3-5 lat
Komputery	2-3 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat

W przypadku środków trwałych skierowanych do leasingu operacyjnego Spółka stosuje amortyzację liniową w okresie przewidywanym umową przy uwzględnieniu wartości końcowej.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku następnego miesiąca.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Spółka rutynowo sprzedaje składniki rzeczowych aktywów trwałych utrzymywanych z przeznaczeniem na wynajem stronom trzecim. Spółka przenosi takie aktywa w ich wartości bilansowej do zapasów w momencie, w którym zaprzestaje ich wynajmowania i przeznacza je do sprzedaży. Przychody ze sprzedaży takich aktywów ujmuje się jako przychody zgodnie z MSR 18 Przychody i prezentuje się w szyku rozstawnym.

12.3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają warunki rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

W spółce nie występują wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto, a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową wg stawki rocznej 20%-50%. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu przyjęcia wartości niematerialnych do użytkowania.

12.4. Leasing

Spółka jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe przez uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Spółkę jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Klasyfikacja leasingu na leasing finansowy lub operacyjny jest dokonywana m.in. w oparciu o następujące kryteria:

- umowa przenosi własność składnika aktywów na leasingobiorcę po zakończeniu okresu leasingu,
- umowa zawiera prawo leasingobiorcy do nabycia składnika aktywów po cenie, która zgodnie z przewidywaniami będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, w którym realizacja prawa zakupu staje się możliwa, iż na dzień rozpoczęcia leasingu można być wystarczająco pewnym, że leasingobiorca z tego prawa skorzysta,
- okres leasingu odpowiada w przeważającej części okresowi ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeśli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa będące przedmiotem leasingu mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji,
- leasingobiorca ma możliwość przedłużenia umowy (lub zawarcia nowej umowy) na dodatkowy okres za opłatą znacząco niższą od opłat obowiązujących na rynku,
- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę, a wszelkie związane z tym straty leasingodawcy pokrywa leasingobiorca,
- zyski lub straty związane z wahaniami wartości końcowej składnika aktywów przypadają leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Umowa leasingu, niezależnie od typu umowy leasingu, trwa przeciętnie od 2 do 5 lat.

12.4.1 Metoda uznawania przychodów z tytułu leasingu

Przychody z leasingu finansowego rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy leasingowej w sposób odzwierciedlający stałą stopę leasingu od nierozliczonej części inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach umowy leasingu. Opłaty leasingowe zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę nie zrealizowanych przychodów finansowych, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej przyjętej dla danej umowy leasingowej. Przychody z tytułu leasingu finansowego prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w linii Przychody odsetkowe.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są rozkładane w czasie liniowo przez długość trwania kontraktu i wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w linii Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych.

12.4.2 Inwestycja leasingowa netto

Spółka ujmuje należności netto z tytułu leasingu finansowego w wartości aktywów oddanych do użytkowania korzystającemu. Umowy te są ujmowane w księgach po postawieniu przedmiotu leasingu do dyspozycji leasingobiorcy. Spółka księguje całość przyszłych minimalnych opłat leasingowych oraz początkowych kosztów bezpośrednich jako inwestycję leasingową brutto. Różnica pomiędzy inwestycją leasingową brutto a inwestycją leasingową netto stanowi niezrealizowane przychody finansowe, które są uznawane przez okres trwania leasingu. Dla celów prezentacji bilansowej należności leasingowe wykazuje się w wartości netto, tj. należność leasingowa brutto pomniejszona o niezrealizowane przychody finansowe. Przychody z leasingu rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy według stopy zwrotu leasingu przyjętej dla danej umowy leasingowej.

Dla umów leasingowych opartych na zmiennej stopie procentowej (gdzie wysokość odsetek ustalana jest w oparciu o zmienną stopę rynkową powiększoną o stałą marżę) ustala się, uwzględniając zmianę rynkowej stopy bazowej, nową stopę zwrotu leasingu dla pozostałej części umowy leasingowej, na podstawie której ustala się i ujmuje przychody odsetkowe.

Należności leasingowe denominowane w walutach obcych (inwestycje netto) wycenia się, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach leasingowych, po kursie sprzedaży NBP z tabeli NBP datowanej w ostatnim dniu roboczym bezpośrednio poprzedzającym dzień bilansowy.

12.4.3 Bezpośrednie koszty początkowe

Początkowe koszty bezpośrednie - krańcowe koszty związane bezpośrednio z procesem negocjowania umów leasingu i działaniami zmierzającymi do zawarcia umowy leasingu, w tym prowizje płatne od zawartych umów leasingowych są odraczane w czasie jako część inwestycji leasingowej netto i są rozliczone za pomocą stopy zwrotu leasingu w okresie leasingu. Koszty te nie obejmują kosztów ogólnozakładowych.

12.4.4 Wartość końcowa

Szacowana wartość końcowa stanowi zazwyczaj uzgodnioną przyszłą cenę wykupu środka trwałego przez klienta po zakończeniu okresu leasingu finansowego. Wartość ta jest wyliczana w momencie rozpoczęcia leasingu na podstawie wartości początkowej środka trwałego.

Wartości końcowe są zazwyczaj ustalane na podstawie pewnej kwoty umownej i ujmowane są w pozycji inwestycji leasingowej netto. Odzyskanie wartości końcowej środka trwałego w leasingu jest uzależnione od wypełnienia warunków umowy leasingowej i jej zakończenia.

12.4.5 Utrata wartości należności leasingowych

Spółka miesięcznie ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności leasingowych bądź grupy należności leasingowych .

Identyfikacja przesłanek utraty wartości oraz wycena należności leasingowych Spółki dokonywana jest kwartalnie w terminach zapewniających ujęcie wyników wyceny w sprawozdaniu finansowym Spółki, a także w każdym istotnym przypadku zaistnienia zdarzeń mającym wpływ na klasyfikację należności leasingowych bądź ich wycenę. Spółka na koniec każdego miesiąca dokonuje oceny występowania przesłanek utraty wartości składników należności leasingowych.

Identyfikacja pojedynczego zdarzenia wskazującego na utratę wartości może nie być możliwa. Utratę wartości może spowodować efekt kilku zdarzeń. Dlatego też identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o przesłanki ilościowe i jakościowe z uwzględnieniem sytuacji finansowej klienta, jakości współpracy ze Spółką oraz jej otoczenia biznesowo-prawnego. Identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o wewnętrzne zasady oceny ryzyka nie wywiązania się klienta z zobowiązań wobec Spółki obejmujące między innymi następujące zdarzenia:

- niedotrzymywanie warunków umowy, niespłacanie lub zaleganie ze spłacaniem odsetek lub należności głównej,
- przyznanie przez Spółkę klientowi udogodnienia, którego w normalnych warunkach by nie udzieliła ze względu na trudną sytuację finansową klienta,
- wysoce prawdopodobna upadłość klienta.

W przypadku niedotrzymania warunków umowy lub poprzez zaleganie ze spłacaniem odsetek lub należności głównej, przesłanką utraty wartości w ocenie Spółki jest 90-dniowe opóźnienie spłaty istotnej kwoty zobowiązań. Warunek jest stosowany przez Spółkę wobec wszystkich leasingobiorców.

12.4.6 Wyłączenie składników aktywów finansowych z bilansu

Spółka dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Spółka dokonuje spisania należności leasingowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Spółki stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika;
- roszczenia uległy przedawnieniu.

12.4.7 Ustalanie odpisów aktualizujących

Zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, Spółka ocenia, czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W zakresie odpisów aktualizujących dla umów leasingu finansowego MSSF 9 bazuje na wyznaczaniu tzw. strat oczekiwanych (*expected loss*). Sposób rozpoznawania oczekiwanych strat uzależniony jest od zmiany poziomu ryzyka, która nastąpiła od momentu rozpoznania ekspozycji kredytowej. Zgodnie ze standardem, Spółka wyróżnia trzy podstawowe fazy rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Faza 1 – do której klasyfikowane są ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka kredytowego, rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (faza 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty kredytowe są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

- Faza 2 – do której klasyfikowane są ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się ze zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego okresu trwania ekspozycji kredytowej.
- Faza 3 – do której klasyfikowane są ekspozycje, dla których zmaterializowały się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości aktywa leasingowego). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego okresu trwania ekspozycji.

Spółka wypracowała szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka bazujące na dwóch następujących założeniach: objęcie klienta dedykowanymi działaniami monitoringu umowy leasingowej lub opóźnieniem w spłacie rat leasingowych powyżej 15 dni, połączone z progami istotności przeterminowania. Dodatkowo, umowy leasingu finansowego podzielone zostały na kilka kategorii ryzyka kredytowego, którym przypisuje się indywidualne wskaźniki PD (*probability of default* - prawdopodobieństwo, iż w horyzoncie czasowym 12 kolejnych miesięcy umowa leasingu przestanie być spłacana). Oszacowane parametry PD podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych.

Ostatnim kluczowym parametrem modelu kalkulującego oczekiwane straty kredytowe jest współczynnik LGD (*loss given default* – wyrażona procentowo strata w przypadku zrealizowania się zdarzenia opisanego przez PD), zdyskontowany oraz uwzględniający aktualną efektywność sprzedaży samochodów powindykacyjnych. Wskaźnik ten jest szacowany na podstawie historycznie poniesionych strat kredytowych w perspektywie ostatnich 36 miesięcy poprzedzających moment kalkulacji.

W zakresie odpisów aktualizujących należności z tytułu leasingu operacyjnego, maksymalna wysokość odpisów tożsama jest z wysokością należności bieżących, z pominięciem przyszłych szacowanych przepływów pieniężnych. Podobnie jak w leasingu finansowym, umowy leasingu operacyjnego podzielone zostały na kilka kategorii ryzyka kredytowego, a każdej z nich przypisany został odpowiedni współczynnik PD. W modelu kalkulacji odpisów aktualizujących należności z tytułu leasingu operacyjnego zastosowanie znajduje również zdyskontowany współczynnik LGD oraz jego gradacja w zależności od istotności ryzyka kredytowego dla umów niewypowiedzianych.

12.4.8 Rozpoznawanie przychodów z tytułu sprzedaży poleasingowych środków trwałych

Poleasingowe środki trwałe, po ich przejęciu od leasingobiorców, są przeklasyfikowane do zapasów. Przychody z tytułu sprzedaży zapasów rozpoznawane są w momencie sprzedaży jako przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych. Odpowiadające im koszty są ujmowane w tym samym momencie jako koszty zbycia przedmiotów poleasingowych.

12.5. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych

w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

12.6. Inwestycje w udziały i akcje

Inwestycje w udziały i akcje wykazywane są według kosztu historycznego, po pomniejszeniu o potencjalne odpisy z tytułu utraty wartości.

12.7. Aktywa finansowe

W lipcu 2014 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała nowy standard MSSF 9 „Instrumenty finansowe” który od 1 stycznia 2018 roku zastąpił obowiązujący wcześniej MSR 39.

MSSF 9 zmienia zasady klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i wprowadza nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty o oczekiwane straty.

MSSF 9 stosuje jeden rodzaj klasyfikacji dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych, w tym tych, które zawierają wbudowane instrumenty pochodne. Aktywa finansowe klasyfikowane są więc w całości i nie podlegają wydzieleniu.

W związku z zastosowaniem MSSF 9, począwszy od 1 stycznia 2018 roku Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Dwa kryteria określają klasyfikację i wycenę aktywów finansowych:

- Model biznesowy jednostki do zarządzania aktywami finansowymi;
- Charakterystyka umownych przepływów pieniężnych danego składnika aktywów finansowych.

Klasyfikacja w dniu nabycia lub powstania aktywa finansowego w Spółce zależy od przyjętego modelu biznesowego.

Model biznesowy dotyczy sposobu w jakim jednostka zarządza swoimi aktywami finansowymi w celu generowania przepływów pieniężnych – poprzez pozyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub sprzedaż aktywów finansowych.

12.8. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych, to przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (IRS). Tego rodzaju pochodne

instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

12.9. Zapasy

Zapasy obejmują samochody przedleasingowe i poleasingowe, odzyskane przez Spółkę w wyniku procesu windykacji lub wskutek zakończenia umowy. Zapasy ujmowane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty przygotowania samochodu do sprzedaży.

12.10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

12.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

12.12. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

12.13. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tego tytułu różnice wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

12.14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

12.15. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z przepisami prawa pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez Spółkę. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

12.16. Płatności w formie akcji

W Spółce nie występują płatności w formie akcji poza opisanym w pkt. 35.3 programem motywacyjnym dla kluczowych osób zarządzających Spółką.

12.17. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zysk nie jest dzielony na cele pracownicze i fundusze specjalne.

12.18. Podatki

12.18.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

12.18.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz,
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz,
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, nie zaś natomiast w jednostkowym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do

przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

12.18.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz,
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

12.19. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zostały ujawnione w nocie 42.1.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych polityk rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej

Spółka określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych. Spółka systematycznie analizuje zmiany wyceny do wartości godziwej oraz główne założenia użyte do wyceny.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

13. Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8, Spółka nie ma obowiązku ujawniania informacji na temat segmentów operacyjnych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

14. Sezonowość i cykliczność

W okresie sprawozdawczym w działalności Grupy Prime Car Management S.A. nie wystąpiła istotna dla świadczonych usług sezonowość i cykliczność.

15. Zdarzenia mające istotny wpływ na działalność Spółki

Zgromadzenie Obligatariuszy

W dniu 22 sierpnia 2018 roku Zarząd zwołał na dzień 17 września 2018 roku Zgromadzenie Obligatariuszy Obligacji Serii 1/2017 (raport bieżący nr 36/2018 z dnia 22 sierpnia 2018 roku). Intencją Zarządu było doprowadzenie do zaktualizowania ścieżki wzrostu wartości Wskaźnika Zadłużenia Grupy Kapitałowej (Kapitały Własne) zdefiniowanego w p. 13.3.9 WEO. Aktualizacja miała zapewnić uspoźnienie wartości tego wskaźnika z wartością analogicznych wskaźników w istniejących umowach kredytowych Spółki. Intencją nie było dokonywanie zmiany wartości docelowego poziomu tego wskaźnika ustalonego pierwotnie w WEO. Potrzeba aktualizacji wynikała z większej niż zakładana dynamiki wzrostu wartości zawartych kontraktów leasingowych z podobną perspektywą w nadchodzących okresach i jednocześnie niższego niż zakładano tempa wzrostu kapitału własnego Spółki.

W dniu 17 września 2018 roku odbyło się w/w Zgromadzenie, które podjęło uchwałę zgodną z propozycją Zarządu (raport bieżący nr 37/2018 z dnia 17 września 2018 roku).

Na mocy ww. uchwały Zgromadzenie Obligatariuszy postanowiło, że wystąpienie przypadków przekroczenia przez Emitenta Wskaźnika Zadłużenia Grupy Kapitałowej (Kapitały Własne) w Dacie Obliczenia przypadającej na dzień: (i) 30 września 2018 roku, (ii) 31 grudnia 2018 roku, (iii) 31 marca 2019 roku, (iv) 30 czerwca 2019 roku oraz (v) 30 września 2019 roku, nie będzie uprawniało Obligatariuszy do skorzystania z Opcji Wcześniejszego Wykupu pod warunkiem, że wskaźnik ten na każdą z ww. dat nie będzie wyższy niż 4,0.

Ww. uchwała jest wiążąca względem wszystkich Obligatariuszy, również tych, którzy nie uczestniczyli w Zgromadzeniu Obligatariuszy, głosowali przeciwko tej uchwale lub nabyli Obligacje po dniu podjęcia tej uchwały.

Przegląd opcji strategicznych

W dniu 26 września 2018 roku Zarząd Grupy Prime Car Management S.A. podjął decyzję o rozpoczęciu przeglądu opcji strategicznych wspierających dalszy rozwój działalności Grupy. O w/w decyzji poinformował w tym samym dniu raportem bieżącym nr 38/2018.

Przeгляд ma na celu wybór najkorzystniejszego sposobu realizacji długoterminowego celu Grupy, którym jest wzrost jej wartości z perspektywy akcjonariuszy poprzez zbudowanie wiodącej pozycji rynkowej w Polsce w obszarze finansowania i serwisowania samochodów, wykorzystując do tego wzrost organiczny lub akwizycje.

Proces podzielono na dwa etapy:

- Analiza aktualności przyjętej strategii rynkowej
- Rozważenie różnych opcji strategicznych, w szczególności pozyskanie dla Grupy partnera finansowego lub strategicznego, dokonanie transakcji o innej strukturze, jak również opcje nie obejmujące powyższych działań.

W ocenie Zarządu rezultatem pierwszej części projektu przeglądu opcji, który polegał na weryfikacji przyjętej strategii, Spółka uzyskała potwierdzenie, że nakreślone w 2016 roku kierunki strategiczne są prawidłowe, a realizowane projekty strategiczne (Master1.pl, MasterBenefit i MasterRent24) są synergetyczne i właściwie adresują trendy rynkowe.

Efektom drugiego etapu przeglądu, polegającego na aktywnym poszukiwaniu inwestorów finansowych lub strategicznych był intensywny proces badania Spółki (Due dilligence) w styczniu i lutym 2019 roku przez podmioty, które złożyły oferty wstępne lub ogłosiły wezwanie na akcje Spółki.

Podmioty, które ogłosiły wezwania na akcje Spółki:

- PKO Leasing,
- Hitachi Capital Polska,
- Pollen Street Capital III.

W wyniku nieziszczenia się warunków wezwań, na dzień publikacji niniejszego raportu z zamiaru nabycia akcji zrezygnował PKO Leasing (maksymalna cena za akcję w wezwaniu to 23,00 zł) oraz Hitachi Capital Polska (maksymalna cena za akcję w wezwaniu to 22,25 zł). Jedynym podmiotem, który w chwili obecnej – tj. od 13 marca do 15 kwietnia 2019 roku, przyjmuje zapisy na akcje Spółki jest Pollen Street Capital III; cena za jedną akcję w wezwaniu tego podmiotu wynosi 23,25 zł.

Efektom procesu przeglądu opcji strategicznych może być przejście kontroli nad Spółką. Zgodnie z zawartymi przez Spółkę umowami kredytowymi banki finansujące mają prawo do wypowiedzenia umów kredytowych w przypadku przejścia kontroli nad Spółką.

Zarząd jest w trakcie rozmów, których celem jest uzyskanie zgody banków na odstąpienie od skorzystania z ich prawa do rozwiązania lub zmiany trwających umów w przypadku zmiany kontroli nad Spółką.

Szczegółowe informacje o warunkach umów kredytowych zawiera nota 36.

15.1. Wyjaśnienie istotnych zmian w okresach sprawozdawczych

- a) Wzrost poziomu należności z tytułu leasingu finansowego z poziomu 906.030.869,74 zł na dzień 31 grudnia 2017 roku do poziomu 963.277.217,54 zł na dzień 31 grudnia 2018 roku spowodowany był wzrostem floty samochodów oddanych klientom w leasing finansowy,
- b) Wzrost poziomu rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 700.898.317,02 zł na dzień 31 grudnia 2017 roku do poziomu 858.742.388,97 zł na dzień 31 grudnia 2018 roku spowodowany był wzrostem floty samochodów oddanych klientom w leasing operacyjny,
- c) Wzrost poziomu obligacji, pożyczek i kredytów z poziomu 1.435.835.250,23 zł na dzień 31 grudnia 2017 roku do poziomu 1.622.959.782,36 zł na dzień 31 grudnia 2018 roku spowodowany był alokowaniem aktywności spółek Grupy, która zakłada maksymalnie efektywne wykorzystanie środków własnych spółek Grupy oraz dostępnego finansowania zewnętrznego.

16. Przychody i koszty

16.1. Przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Razem przychody z tytułu leasingu oraz opłat dodatkowych	165 806 531,93	141 039 189,80
Razem przychody z tytułu leasingu oraz opłat	165 806 531,93	141 039 189,80

16.2. Przychody z tytułu prowizji i opłat

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Usługi serwisowe	106 883 320,64	93 443 139,57
Ubezpieczenia*	80 170 460,64	66 184 115,52
Windykacja i monitoring	4 315 399,79	3 318 769,31
Prowizje od warsztatów	6 820 364,48	5 892 441,94
Pozostałe przychody	2 912 194,06	3 711 714,10
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	201 101 739,61	172 550 180,44

*zmiana przychodów z tytułu ubezpieczeń w 2017 roku spowodowana jest skompensowaniem przychodów i kosztów ubezpieczeń o wartość przychodów odpowiadających w pełni kosztom ubezpieczenia przedmiotów leasingu

Przychody z tytułu opłat i prowizji – Ubezpieczenia

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Przed zmianą prezentacji	171 094 519,51	139 240 829,60
Korekta prezentacji	(90 924 057,87)	(73 056 714,08)
Po zmianie prezentacji	80 170 460,64	66 184 115,52

16.3. Przychody odsetkowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odsetki z leasingu finansowego	55 075 109,46	45 064 116,76
Odsetki od wierzytelności MasterRent24 Sp. z o.o.	1 114 258,74	3 054 900,91
Noty odsetkowe od nieterminowych płatności	816 053,99	699 978,11
Razem przychody odsetkowe	57 005 422,19	48 818 995,78

16.4. Pozostałe przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	41 302,38	72 606,67
Odsetki od udzielonych pożyczek	469 938,63	1 015 516,14
Przychody z tytułu udzielonych poręczeń	398 180,01	675 775,91
Otrzymane dywidendy	8 662 040,61	9 190 299,01
Razem pozostałe przychody finansowe	9 571 461,63	10 954 197,73

16.5. Pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia przedmiotów poleasingowych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Przychody z remarketingu (sprzedaż samochodów poleasingowych)	301 765 917,70	197 256 074,06
Przychody wewnątrzgrupowe z refakturowania kosztów	1 137 009,19	1 495 539,40

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
zawarcia umów		
Odwrocenie odpisów aktualizacyjnych na należności nieleasingowe	188 639,13	114 405,37
Wykorzystanie rezerwy na badanie sprawozdań	0,00	1,00
Przychody dodatkowe z wypowiedzianych umów leasingu	1 065 419,09	1 250 068,47
Pozostałe	4 169 531,13	2 445 827,03
Razem pozostałe przychody operacyjne i przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	308 326 516,24	202 561 915,33

16.6. Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Koszty serwisowe	68 273 384,90	57 806 880,39
Koszty ubezpieczeń*	74 127 962,76	60 389 548,49
Koszty opon	12 488 267,38	11 602 489,71
Koszty samochodów zastępczych	3 386 905,44	1 798 826,54
Koszty zawarcia umowy	2 677 579,66	2 374 326,15
Koszty windykacji	1 391 211,75	1 047 384,43
Pozostałe koszty	0,00	3 450,34
Razem koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu	162 345 311,89	135 022 906,05

*zmiana kosztów z tytułu ubezpieczeń w 2017 roku spowodowana jest skompensowaniem przychodów i kosztów ubezpieczeń o wartość przychodów odpowiadających w pełni kosztom ubezpieczenia przedmiotów leasingu

Koszty napraw i serwisów przedmiotów leasingu - Koszty ubezpieczeń

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przed zmianą prezentacji	165 052 020,63	133 446 262,57
Korekta prezentacji	(90 924 057,87)	(73 056 714,08)
Po zmianie prezentacji	74 127 962,76	60 389 548,49

16.7. Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	129 190 849,52	112 059 609,43
Odpis z tytułu okresowych wycen wartości rezydualnych	5 114 410,36	(4 661 313,20)
Amortyzacja kosztów zawarcia kontraktu	3 681 936,99	1 856 162,43
Razem amortyzacja przedmiotów leasingu operacyjnego	137 987 196,87	109 254 458,66

16.8. Koszty ogólnego zarządu

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Usługi obce*	24 109 706,35	19 842 496,55
Wynagrodzenia	15 783 348,76	14 807 364,26
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 886 509,99	2 287 377,14
Amortyzacja środków trwałych własnych	1 414 236,11	1 857 759,81
Pozostałe koszty	110 276,42	88 454,18
Razem koszty ogólnego zarządu	44 304 077,63	38 883 451,94

*Usługi obce stanowią grupę kosztów pośrednich obejmującą przede wszystkim: usługi doradcze, audytorskie, koszty marketingu, wynajem i utrzymanie siedziby i oddziałów Spółki, koszty IT oraz koszty pocztowe. Wzrost wartości w roku 2018 spowodowany jest m.in. ponoszonymi kosztami rozwoju projektu Master1 oraz przeglądu opcji strategicznych.

16.9. Koszty odsetkowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odsetki od obligacji	9 417 502,37	244 812,29
Odsetki od kredytów	47 402 653,79	44 217 707,28
Opłaty administracyjne dotyczące obsługi finansowania	1 683 248,22	1 923 528,73
Odsetki od pozostałych zobowiązań	2 500,18	891,61
Razem koszty odsetkowe	58 505 904,56	46 386 939,91

16.10. Pozostałe koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Spisane w straty należności z tytułu leasingu finansowego	1 511 746,28	1 390 499,70
Utworzenie odpisów aktualizacyjnych z tytułu leasingu finansowego	11 614 231,03*	1 681 916,16
Różnice kursowe	60 081,36	10 952,99
Koszty z tytułu otrzymanych poręczeń	1 522 309,06	1 554 293,48
Razem pozostałe koszty finansowe	14 708 367,73	4 637 662,33

*w tym odpis aktualizujący z tytułu wyceny wartości końcowych w leasingu finansowym w kwocie 6 872 046,00 zł. Szczegółowy opis znajduje się w notcie 11.

16.11. Pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia przedmiotów poleasingowych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Koszty remarketingu (sprzedaż samochodów poleasingowych)	311 364 053,31	193 891 440,40
Utworzenie odpisów aktualizacyjnych z tytułu leasingu operacyjnego	2 332 871,55	1 626 560,25
Spisane w straty należności z tytułu leasingu operacyjnego	0,00	7 514,61
Odpisy na należności nieleasingowe	210 526,23	309 050,89
Zawiązanie rezerwy emerytalnej	9 954,00	29 801,00
Zawiązanie rezerwy na badanie sprawozdań	149 598,70	0,00
Pozostałe koszty	2 282 876,65	539 064,75
Razem pozostałe koszty operacyjne i koszty zbycia niefinansowych aktywów trwałych	316 349 880,44	196 403 431,90

17. Podatek dochodowy

17.1. Obciążenie podatkowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Podatek bieżący	(10 299 247,00)	(16 308 595,00)
Podatek odroczony	9 216 018,91	8 302 324,75
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(1 083 228,09)	(8 006 270,25)

17.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zysk / strata brutto	7 610 932,48	45 335 628,29
Stawka podatku dochodowego w %	19%	19%
Podatek dochodowy jaki zostałyby skalkulowany jako iloczyn wyniku brutto spółki i stawki podatku dochodowego	(1 446 077,17)	(8 613 769,38)
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego bieżącego i odroczonego wg sprawozdania	(1 083 228,09)	(8 006 270,25)
Różnice pomiędzy podatkiem dochodowym skalkulowanym w poz.3, a podatkiem dochodowym wykazany w rachunku zysków i strat, w tym:	362 849,08	607 499,13
<i>amortyzacja samochodów powyżej 20 000 EUR</i>	(630 364,52)	(454 945,49)
<i>koszty polis dla samochodów osobowych powyżej 20 000 EUR</i>	(224 763,16)	(292 989,06)
<i>umorzenie należności</i>	(278 045,55)	(306 902,61)
<i>koszty administracyjne nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów</i>	(74 815,24)	(120 550,21)
<i>podatki i opłaty</i>	(269,09)	(701,58)
<i>dywidendy od spółek zależnych</i>	1 645 787,72	1 746 156,81
<i>pozostałe</i>	(74 681,08)	37 431,27
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(1 083 228,09)	(8 006 270,25)

17.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Nadwyżka wartości podatkowej inwestycji leasingowych oraz środków trwałych nad wartością bilansową netto środków trwałych	45 140 879,22	42 179 737,64	2 961 141,58	5 639 074,08
Odpis aktualizacyjny na należności	8 187 209,42	3 707 670,60	4 479 538,82	606 873,49
Rozliczenia międzyokresowe	3 943 449,36	360 416,59	3 583 032,77	2 251 374,68
Odszkodowania	(643 498,40)	(691 619,26)	48 120,86	(229 596,80)
Wycena zobowiązań finansowych	(186 830,39)	(130 757,42)	(56 072,97)	(101 381,50)
Rezerwy	167 501,81	(7 855,76)	175 357,57	(13 751,35)
Pozostałe	0,00	149 732,15	(149 732,15)	149 732,15
Podatek odroczonego	56 608 711,02	45 567 324,54	11 041 386,48	8 302 324,75
Korekta BO z tytułu wpływu MSSF 9	0,00	1 825 367,57	(1 825 367,57)	0,00
Podatek odroczonego po korekcie BO	56 608 711,02	47 392 692,11	9 216 018,91	8 302 324,75

Spółka okresowo monitoruje wartość aktywa z tytułu podatku odroczonego. Biorąc pod uwagę strukturę aktywa, szczególnemu przeglądowi podlega „Nadwyżka wartości podatkowej inwestycji leasingowych oraz środków trwałych nad wartością bilansową netto środków trwałych”.

Grupa weryfikuje szczegółowe źródła aktywa z tytułu podatku odroczonego, analizując strukturę aktywów leasingowych oraz bada stosunek tej pozycji do poziomu aktywów leasingowych. W razie konieczności podejmowane są działania korygujące, m.in. w zakresie modyfikacji polityki amortyzacji podatkowej przedmiotów leasingu, w celu ograniczenia nadmiernego przyrostu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz ograniczenia ryzyka braku możliwości pokrycia aktywa z przyszłych wyników podatkowych Grupy.

Grupa szacuje, że przyszłe kwoty do opodatkowania powinny być wystarczające do pokrycia różnic przejściowych.

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Nazwa Akcjonariusza	Kwota wypłaconej dywidendy	Data wypłaty	Dywidenda za rok	Liczba akcji objętych wypłatą	Dywidenda na akcję (w zł)
Akcjonariusze*	28 104 862,40	2017-07-21	2016	11.908.840	2,36
Akcjonariusze*	65 498 620,00	2016-11-30	2015	11.908.840	5,50

*akcjonariat rozproszony

Akcje Prime Car Management S.A. nie są uprzywilejowane w żaden sposób.

W Spółce obowiązuje zaktualizowana polityka dywidendowa ogłoszona raportem bieżącym nr 19/2018 z dnia 2 czerwca 2018 roku. Zgodnie z nią zamiarem Zarządu jest rekomendowanie w przyszłości Walnemu Zgromadzeniu, przy uwzględnieniu odpowiedniego poziomu płynności Grupy Kapitałowej Spółki oraz kapitału niezbędnego do rozwoju jej działalności, wypłaty dywidendy z zysków osiągniętych w latach 2018-2020 w kwocie od 1,00 PLN do 2,00 PLN na akcję.

W dniu 29 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy warunkowej w wysokości 11.908.840,00 zł (słownie: jedenaście milionów dziewięćset osiem tysięcy osiemset czterdzieści złotych 00/100), tj. 1,00 (słownie: jeden złoty 00/100) na jedną akcję, oraz przeznaczeniu pozostałej części zysku w kwocie 25.420.518,04 zł (słownie: dwadzieścia pięć milionów czterysta dwadzieścia tysięcy pięćset osiemnaście złotych 04/100) na kapitał zapasowy Spółki.

Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 11.908.840 (słownie: jedenaście milionów dziewięćset osiem tysięcy osiemset czterdzieści) sztuk.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki ustaliło dzień dywidendy na dzień 29 września 2018 r., a termin wypłaty dywidendy na dzień 20 grudnia 2018 roku.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki ustaliło, że wypłata dywidendy na warunkach opisanych powyżej nastąpi pod warunkiem, że wartość wskaźnika Zadłużenia Grupy Kapitałowej (Kapitały Własne), zdefiniowanego jako Zadłużenie Grupy Kapitałowej przez Kapitały Własne Grupy, wyliczonego przez Spółkę w oparciu o Kwartalny Raport Finansowy Prime Car Management S.A. za trzeci kwartał 2018 r., będzie niższa o co najmniej 0,2 od najniższej wartości analogicznego wskaźnika Zadłużenia Grupy Kapitałowej (Kapitały Własne) przewidzianego w jakiegokolwiek funkcjonującej umowie o finansowanie zawartej przez Spółkę („Spełnienie Warunku Dywidendy”), a wyliczenie wskaźnika nastąpi w terminie do dnia 8 listopada 2018 roku (włącznie). W przypadku braku Spełnienia Warunku Dywidendy, zysk netto osiągnięty w roku obrotowym 2017 w wysokości 37.329.358,04 zł zostanie przekazany w całości na kapitał zapasowy Spółki.

W dniu 29 września 2018 roku Zarząd podjął uchwałę w sprawie stwierdzenia braku Spełnienia Warunku Dywidendy (w rozumieniu ww. Uchwały Nr 8 ZWZ Emitenta), o czym poinformował w raporcie bieżącym nr 39/2018.

Podstawą dla stwierdzenia braku Spełnienia Warunku Dywidendy były dokonane przez Emitenta wyliczenia przewidywanej wartości wskaźnika Zadłużenia Grupy Kapitałowej (Kapitały Własne) zdefiniowanego jako Zadłużenie Grupy Kapitałowej przez Kapitały Własne Grupy za trzeci kwartał 2018 r. Ostateczna wartość ww. wskaźnika, skalkulowana w oparciu o niniejszy Kwartalny Raport Finansowy Prime Car Management S.A. za trzeci kwartał 2018 r., kształtuje się na poziomie 3,65. Spełnienie warunku określonego w w/w Uchwale Nr 8 ZWZ Emitenta miałyby miejsce, gdyby w/w wskaźnik osiągnął poziom nie wyższy niż 3,3.

Zarząd Emitenta poinformował jednocześnie, że w związku z brakiem stwierdzenia Spełnienia Warunku Dywidendy nie nastąpi wypłata dywidendy z zysku netto osiągniętego przez Spółkę w roku obrotowym 2017, a cały zysk netto osiągnięty w ww. okresie w wysokości 37.329.358,04 zł został przekazany na kapitał zapasowy Spółki. Zarząd Spółki będzie wnioskował o przeznaczenie zysku za rok 2018 w całości na kapitał zapasowy Spółki.

19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Stan na koniec poprzedniego okresu	38 526,91	30 189,89
Pożyczki udzielone pracownikom	61 000,00	9 000,00
Imprezy integracyjne	0,00	0,00
Pozostałe wydatki	123 193,78	133 432,74
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	176 663,34	150 769,76
Zobowiązania z tytułu Funduszu	30 996,47	38 526,91
Środki na rachunku bankowym	0,00	0,00
(Do zwrotu)/do przekazania na rachunek Funduszu	30 996,47	38 526,91
Saldo po skompensowaniu	0,00	0,00

20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku jest zbliżona do ich wartości bilansowej, która wynosi 682.705,67 zł (31 grudnia 2017 roku: 1.111.003,56 zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły środki pieniężne o ograniczonej możliwości wykorzystania przez Spółkę.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 363.761.587,00zł, w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Środki pieniężne w banku w PLN	652 884,55	1 079 606,03
Środki pieniężne w kasie w PLN	29 821,12	31 397,53
Razem	682 705,67	1 111 003,56
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	682 705,67	1 111 003,56
Długoterminowe	0,00	0,00
Razem	682 705,67	1 111 003,56

Informacja dodatkowa do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		
Zmiana bilansowa	(157 847 532,25)	(72 278 239,32)
Amortyzacja	(139 401 432,98)	(111 112 218,47)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (użytkowanych na potrzeby własne)	1 024 372,22	1 110 806,09
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (użytkowanych na potrzeby własne)	(560 710,00)	(539 120,75)
Zmiana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(296 785 303,01)	(182 818 772,45)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zwiększenie/(zmniejszenie) wyceny zobowiązań finansowych		
Zmiana bilansowa stanu obligacji, pożyczek i kredytów	187 124 532,13	270 018 034,83
Zmiana bilansowa wyceny instrumentów pochodnych	513 589,34	415 177,06
Wpływy z tytułu emisji obligacji	0,00	(250 000 000,00)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/ kredytów	(843 889 236,51)	(781 450 071,75)
Splata pożyczek/ kredytów	655 952 535,34	760 482 721,01
Zmiana wyceny zobowiązań finansowych w sprawozdaniu przepływów pieniężnych	(298 579,70)	(534 138,85)

21. Leasing

21.1. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Warunki zawieranych przez Spółkę umów leasingu operacyjnego są następujące:

- finansowanie obejmuje okres od 6 do 60 miesięcy, z łącznym limitem przebiegu w czasie trwania umowy do 200.000 km (pojazdy osobowe), lub 300.000 km (pojazdy ciężarowe),
- przedmiotem leasingu mogą być wyłącznie środki transportu,
- gwarantowana pełna obsługa serwisowa, obejmująca oprócz m.in. przeglądy techniczne, naprawy gwarancyjne i pogwarancyjne, wymiany opon, samochód zastępczy
- możliwość przedłużenia umowy po zakończeniu pierwotnego okresu umowy,
- klient ma prawo pierwokupu przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy po cenie rynkowej,
- w przypadku zastosowania stopy zmiennej w umowie, opłaty mogą ulec zmianie w wyniku podwyżki stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przyszłe należności netto z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
do 1 roku	138 032 359,82	120 519 728,11
w okresie od 1 do 5 lat	131 545 845,97	113 039 866,13
Powyżej 5 lat	0,00	0,00
Razem	269 578 205,79	233 559 594,24

21.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego

Warunki zawieranych przez Spółkę umów leasingu finansowego są następujące:

- umowa jest zawarta na czas oznaczony,
- przedmiotem leasingu mogą być wyłącznie środki transportu,
- korzystający ma prawo wykupu (przeniesienia własności) przedmiotu leasingu za kwotę określoną w umowie po zakończeniu umowy, niższą od ceny rynkowej,
- okres leasingu odpowiada w przeważającej części okresowi ekonomicznej użyteczności przedmiotu leasingu,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi prawie tyle, ile wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- leasingobiorca ma możliwość przedłużenia umowy na dodatkowy okres lub zawarcia nowej umowy na warunkach rynkowych,
- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę, a wszelkie związane z tym straty leasingodawcy pokrywa leasingobiorca,
- leasingobiorca za dodatkową opłatą może skorzystać z obsługi serwisowej przedmiotu leasingu.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie kwoty należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego z wartością bieżącą minimalnych opłat leasingowych należnych na dany dzień bilansowy.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wartość brutto należności z tytułu leasingu finansowego powiększona o niezapadłe odsetki	1 092 141 487,30	1 021 913 577,19
Niezapadłe odsetki	103 259 063,21	102 906 526,91
Wartość brutto należności z tytułu leasingu finansowego	988 882 424,09	919 007 050,28
Odpis aktualizujący	(25 605 206,55)	(12 976 180,54)
Wartość bilansowa (netto) należności z tytułu leasingu finansowego	963 277 217,54	906 030 869,74
Należności zaklasyfikowane do fazy I	889 948 079,94	817 935 633,79
Odpis aktualizujący	(6 008 208,79)	(5 899 224,60)
Należności zaklasyfikowane do fazy II	77 829 964,81	61 450 358,82
Odpis aktualizujący	(3 956 630,14)	(2 637 621,56)
Należności zaklasyfikowane do fazy III	21 104 379,34	19 779 117,51
Odpis aktualizujący	(15 640 367,62)	(12 326 175,36)
Razem należności brutto	988 882 424,09	919 007 050,28
Razem odpis	(25 605 206,55)	(20 863 021,52)

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wiekowanie należności przeterminowanych nie objętych odpisem aktualizującym na dzień		
W okresie od 0 do 30 dni	4 632 947,55	2 286 621,86
W okresie od 31 do 60 dni	254 072,43	353 539,36
W okresie od 61 do 90 dni	69 342,91	345 014,06
W okresie od 91 do 120 dni	52 423,88	186 404,74
W okresie od 121 do 150 dni	31 160,73	39 023,27
W okresie od 150 do 365 dni	152 203,04	338 231,58
W okresie pow. 365 dni	0,00	0,00
Razem należności przeterminowane nie objęte odpisem aktualizującym	5 192 150,54	3 548 834,87

Kwota należności (brutto – powiększona o niezapadłe odsetki) z tytułu leasingu finansowego należnych na dzień bilansowy	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
W okresie do 1 roku	273 131 372,17	260 418 295,54
Niegwarantowana wartość rezydualna do 1 roku	122 661 650,25	63 457 161,00
W okresie od 1 do 5 lat	324 848 379,49	347 570 910,92
Niegwarantowana wartość rezydualna od 1 do 5 lat	369 925 883,44	348 398 165,68
Powyżej 5 lat	59 534,29	753 545,42
Niegwarantowana wartość rezydualna powyżej 5 lat	1 514 667,66	1 315 498,63
Razem	1 092 141 487,30	1 021 913 577,19

Wartość bilansowa (netto) należności z tytułu leasingu finansowego na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowa	342 489 092,28	280 777 525,85
Długoterminowa	620 788 125,26	625 253 343,89
Razem wartość bilansowa (netto) należności z tytułu leasingu finansowego	963 277 217,54	906 030 869,74

Zmiany odpisów aktualizujących należności z tytułu leasingu finansowego kształtowały się następująco:

	<i>Odpis aktualizujący</i>
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	(12 976 180,54)
<i>korekta BO 2018 roku z tytułu MSSF 9*</i>	<i>(7 886 840,98)</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	(20 863 021,52)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	<i>(10 259 650,62)</i>
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	<i>5 517 465,59</i>
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	(25 605 206,55)
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	(11 294 264,38)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	<i>(4 475 241,40)</i>
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	<i>2 793 325,24</i>
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	(12 976 180,54)

*Zastosowanie nowych wytycznych zgodnych z MSSF 9 wpłynęło na wzrost odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów leasingowych. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących dot. leasingu finansowego ujętych w zyskach zatrzymanych na bilansie otwarcia roku 2018 wynosi 7.886.840,98 zł (kwota brutto).

22. Pozostałe należności

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	46 044 088,61	40 060 935,84
Należności od jednostek powiązanych	24 260 735,02	10 433 338,42
Należności z tytułu sprzedaży zapasów	1 932 367,15	613 806,67
Należności od towarzystw ubezpieczeniowych	6 682 399,81	7 157 854,55
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	5 907 720,74	29 097 022,84
Należności z tytułu podatku bieżącego	940 901,00	673 221,00
Pozostałe należności	6 730 049,26	5 825 861,86
Odpisy aktualizujące należności z tyt. leasingu operacyjnego	(10 455 537,44)	(6 402 309,18)
Odpisy aktualizujące należności nieleasingowe	(157 785,92)	(135 566,07)
Razem pozostałe należności	81 884 938,23	87 324 165,93

Zmiany odpisów aktualizujących należności z tytułu leasingu operacyjnego kształtowały się następująco:

	<i>Odpis aktualizujący</i>
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	(6 402 309,18)
<i>Korekta BO 2018 r. z tytułu MSSF 9*</i>	(1 720 356,71)
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	(8 122 665,89)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(4 094 316,43)
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	1 761 444,88
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	(10 455 537,44)
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	(4 775 748,93)
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(2 395 146,85)
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	768 586,60
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	(6 402 309,18)

*Zastosowanie nowych wytycznych zgodnych z MSSF 9 wpłynęło na wzrost odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów leasingowych. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących dot. leasingu operacyjnego ujętych w zyskach zatrzymanych na bilansie otwarcia roku 2018 wynosi 1.720.356,71 zł (kwota brutto).

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Pozostałe należności na dzień		
Krótkoterminowe	81 884 938,23	87 324 165,93
Długoterminowe	0,00	0,00
Razem	81 884 938,23	87 324 165,93

Należności z tytułu leasingu operacyjnego obejmują należności od klientów z tytułu zawartych ze Spółką umów leasingu operacyjnego.

Należności z tytułu sprzedaży zapasów dotyczą sprzedaży pokontraktowych samochodów leasingowych.

23. Zapasy

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Samochody poleasingowe	182 072,90	1 538 024,51
Samochody przedleasingowe	12 948 360,49	12 912 146,72
Inne towary	0,00	15 050 356,17
Odpisy aktualizujące	(27 435,24)	(99 593,68)
Razem	13 102 998,15	29 400 933,72

Zmiany odpisów aktualizujących wartość zapasów kształtowały się następująco:

	<i>Odpis aktualizujący</i>	
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	(99 593,68)	
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(27 435,24)	
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	99 593,68	
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	(27 435,24)	
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	(4 548,44)	
<i>Zawiązanie odpisu</i>	(99 593,68)	
<i>Rozwiązanie odpisu</i>	4 548,44	
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	(99 593,68)	

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Wartość przychodów z tytułu sprzedaży zapasów	301 765 917,70	197 256 074,06
Wartość kosztów z tytułu sprzedaży zapasów	(311 364 053,31)	(193 891 440,40)
Wynik na sprzedaży	(9 598 135,61)	3 364 633,66

24. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	674 077,49	674 077,49
Zwiększenie	118 407,94	118 407,94
Zakup wartości niematerialnych i prawnych	118 407,94	118 407,94
Zmniejszenie	0,00	0,00
Likwidacja	0,00	0,00
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	792 485,43	792 485,43
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	292 198,30	292 198,30
Zwiększenie	114 947,64	114 947,64
Amortyzacja za okres	114 947,64	114 947,64
Zmniejszenie	0,00	0,00
Likwidacja	0,00	0,00
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	407 145,94	407 145,94
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	381 879,19	381 879,19
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	385 339,49	385 339,49
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	415 043,98	415 043,98
Zwiększenie	259 033,51	259 033,51
Zakup wartości niematerialnych i prawnych	259 033,51	259 033,51
Zmniejszenie	0,00	0,00
Likwidacja	0,00	0,00
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	674 077,49	674 077,49
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	217 513,90	217 513,90
Zwiększenie	74 684,40	74 684,40
Amortyzacja za okres	74 684,40	74 684,40
Zmniejszenie	0,00	0,00
Likwidacja	0,00	0,00
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	292 198,30	292 198,30
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	197 530,08	197 530,08
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	381 879,19	381 879,19

Na wartości niematerialne Spółki składają się wyłącznie licencje oprogramowania do obsługi działalności Spółki, m.in. licencje Systemu Obsługi Leasingu LEO.

25. Rzeczowe aktywa trwałe

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu własne</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki transportu w najmie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe</i>	<i>Ogółem</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018							
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 202 963,91	1 765 061,86	4 410 821,35	834 858,84	905 542 391,87	9 803 040,87	924 559 138,70
Zwiększenie	391 362,99	256 496,81	207 721,14	262 884,83	505 971 790,41	5 311 051,11	512 401 307,29
Zakup środków trwałych	391 362,99	256 496,81	0,00	258 104,48	485 671 109,18	5 311 051,11	491 888 124,57
Przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	207 721,14	4 780,35	12 665 510,56	0,00	12 878 012,05
Pozostałe	0,00	0,00	0,00		7 635 170,67	0,00	7 635 170,67
Zmniejszenie	0,00	0,00	(2 169 860,99)	0,00	(324 226 440,72)	(9 803 040,87)	(336 199 342,58)
Sprzedaż	0,00	0,00	(1 989 981,25)	0,00	(315 430 768,59)	0,00	(317 420 749,84)
Przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	(52 145,73)	0,00	(2 504 787,40)	(9 803 040,87)	(12 359 974,00)
Likwidacja	0,00	0,00	(127 734,01)	0,00	(6 290 884,73)	0,00	(6 418 618,74)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 594 326,90	2 021 558,67	2 448 681,50	1 097 743,67	1 087 287 741,56	5 311 051,11	1 100 761 103,41
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	616 006,08	1 422 093,75	2 625 778,85	275 276,83	218 721 666,17	0,00	223 660 821,68
Zwiększenie	225 157,21	239 604,35	828 648,78	110 979,60	134 086 471,85	0,00	135 490 861,79
Amortyzacja za okres	225 157,21	239 604,35	723 547,31	110 979,60	129 174 860,00	0,00	130 474 148,47
Przemieszczenia wewnętrzne	0,00	0,00	105 101,47	0,00	748 913,09	0,00	854 014,56
Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	4 162 698,76	0,00	4 162 698,76
Zmniejszenie	0,00	0,00	(1 529 545,93)	0,00	(115 603 423,10)	0,00	(117 132 969,03)
Sprzedaż	0,00	0,00	(1 429 271,25)	0,00	(118 147 905,86)	0,00	(119 577 177,11)
Przemieszczenia wewnętrzne	0,00	0,00	(32 587,22)	0,00	(512 632,71)	0,00	(545 219,93)
Likwidacja	0,00	0,00	(67 687,46)	0,00	(1 592 522,64)	0,00	(1 660 210,10)
Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	4 649 638,11	0,00	4 649 638,11
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	841 163,29	1 661 698,10	1 924 881,70	386 256,43	237 204 714,92	0,00	242 018 714,44
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 586 957,83	342 968,11	1 785 042,50	559 582,01	686 820 725,70	9 803 040,87	700 898 317,02
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 753 163,61	359 860,57	523 799,80	711 487,24	850 083 026,64	5 311 051,11	858 742 388,97
	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki transportu w najmie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe</i>	<i>Ogółem</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017							
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 799 482,81	1 622 524,76	6 220 773,82	534 078,98	826 298 902,02	7 259 304,05	843 735 066,44
Zwiększenie	403 481,10	146 397,10	38 401,72	300 779,86	303 381 565,79	9 803 040,87	314 073 666,44
Zakup środków trwałych	403 481,10	146 397,10	38 401,72	263 492,66	290 157 727,82	9 803 040,87	300 812 541,27
Przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	37 287,20	10 805 670,34	0,00	10 842 957,54
Pozostałe	0,00	0,00	0,00		2 418 167,63	0,00	2 418 167,63
Zmniejszenie	0,00	(3 860,00)	(1 848 354,19)	0,00	(224 138 075,94)	(7 259 304,05)	(233 249 594,18)
Sprzedaż	0,00	0,00	(1 710 076,62)	0,00	(214 930 446,50)	0,00	(216 640 523,12)
Przemieszczenie wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	(3 096 426,46)	(7 259 304,05)	(10 355 730,51)
Likwidacja	0,00	(3 860,00)	(138 277,57)	0,00	(6 111 202,98)	0,00	(6 253 340,55)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 202 963,91	1 765 061,86	4 410 821,35	834 858,84	905 542 391,87	9 803 040,87	924 559 138,70

PRIME CAR MANAGEMENT S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu własne</i>	<i>Inne środki trwale</i>	<i>Środki transportu w najmie</i>	<i>Zaliczki na środki trwale</i>	<i>Ogółem</i>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	426 530,92	1 046 840,15	2 704 841,10	191 797,20	210 560 630,26	0,00	214 930 639,63
Zwiększenie	189 475,16	375 682,83	1 134 437,79	83 479,63	115 663 981,03	0,00	117 447 056,44
Amortyzacja za okres	189 475,16	375 682,83	1 134 437,79	83 479,63	111 911 036,13	0,00	113 694 111,54
Przemieszczenia wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	1 748 209,17	0,00	1 748 209,17
Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	2 004 735,73	0,00	2 004 735,73
Zmniejszenie	0,00	(429,23)	(1 213 500,04)	0,00	(107 502 945,12)	0,00	(108 716 874,39)
Sprzedaż	0,00	0,00	(1 170 955,87)	0,00	(100 389 977,54)	0,00	(101 560 933,41)
Przemieszczenia wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	(817 772,29)	0,00	(817 772,29)
Likwidacja	0,00	(429,23)	(42 544,17)	0,00	(1 633 882,09)	0,00	(1 676 855,49)
Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	(4 661 313,20)	0,00	(4 661 313,20)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	616 006,08	1 422 093,75	2 625 778,85	275 276,83	218 721 666,17	0,00	223 660 821,68
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 372 951,89	575 684,61	3 515 932,72	342 281,78	615 738 271,76	7 259 304,05	628 804 426,81
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 586 957,83	342 968,11	1 785 042,50	559 582,01	686 820 725,70	9 803 040,87	700 898 317,02

W linii *Przemieszczenia wewnętrzne* prezentowane są przemieszczenia samochodów pomiędzy środkami transportu w najmie a własnymi środkami transportu, jak również efekt przekazania samochodów wykorzystywanych w leasingu operacyjnym dla celów leasingu finansowego i odwrotnie. Przemieszczenia wewnętrzne w pozostałych rodzajach środków trwałych dotyczą przeniesienia wartości środka trwałego z zaliczek do odpowiedniej kategorii po oddaniu środka trwałego do użytkowania.

Środki trwale będące przedmiotem umów leasingu w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem w przeważającej części stanowiły zabezpieczenie finansowania udzielonego Grupie PCM.

26. Inwestycje w udziały i akcje

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Wartość na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Wartość na dzień 31 grudnia 2017</i>
Futura Leasing S.A.	80-308 Gdańsk ul. Polanki 4		42 999 990,00	42 999 990,00
Masterlease Sp. z o.o.	80-308 Gdańsk ul. Polanki 4	wynajem samochodów osobowych, leasing finansowy, sprzedaż pojazdów mechanicznych, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych	43 225 000,00	43 225 000,00
MasterRent24 Sp. z o.o.	80-308 Gdańsk ul. Polanki 4		4 168,00	4 168,00
Inwestycje w udziały i akcje razem			86 229 158,00	86 229 158,00

27. Pozostałe aktywa

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Koszty ubezpieczeń rozliczane w czasie	75 562 315,21	67 835 329,81
Koszty rejestracji pojazdów rozliczane w czasie	1 282 666,67	1 271 733,11
Provizja bankowa od niewykorzystanego kredytu	0,00	30 000,00
Udzielone pożyczki	7 469 994,40	17 433 453,20
Wierzytelność od MasterRent24 Sp. z o.o.	6 068 439,99	4 954 181,25
Razem pozostałe aktywa	90 383 416,27	91 524 697,37

Pozostałe aktywa na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	63 124 509,87	51 271 806,88
Długoterminowe	27 258 906,40	40 252 890,49
Razem	90 383 416,27	91 524 697,37

Wierzytelność od MasterRent24 Sp. z o.o.

W dniu 20 lutego 2013 roku Prime Car Management S.A. zawarła umowę zakupu spółki BAWAG Leasing & Fleet Sp. z o.o., obecnie MasterRent24 Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie o kapitale udziałowym w wysokości 2.850.000 zł.

Łączna cena wszystkich udziałów w MasterRent24 oraz nabytych wierzytelności wyniosła 42,7 mln zł.

Celem transakcji było nabycie portfela należności leasingowych BAWAG Leasing & Fleet Sp. z o.o.

Transakcja została rozliczona jako nabycie aktywów – Zarząd Prime Car Management S.A. nie zidentyfikował transakcji jako nabycie aktywów stanowiących przedsięwzięcie zgodnie z MSSF 3, biorąc pod uwagę szczegóły porozumień rzeczowych.

28. Rozliczenia międzyokresowe czynne

	<i>Rozliczenia międzyokresowe podatku od towarów i usług dla faktur korygujących</i>	<i>Rozliczenia międzyokresowe kosztów dot. szkód komunikacyjnych przedmiotów leasingu</i>	<i>Pozostałe rozliczenia międzyokresowe</i>	<i>RAZEM</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	385 264,08	89 341,22	59 301,25	533 906,55
<i>Zawiązanie</i>	177 366,50	0,00	0,00	177 366,50
<i>Rozwiązanie/ wykorzystanie</i>	(193 795,47)	(89 341,22)	(59 301,25)	(342 437,94)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	368 835,11	0,00	0,00	368 835,11
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	608 388,68	49 663,05	58 397,25	716 448,98
<i>Zawiązanie</i>	85 147,72	89 341,22	59 301,25	233 790,19
<i>Rozwiązanie/ wykorzystanie</i>	(308 272,32)	(49 663,05)	(58 397,25)	(416 332,62)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	385 264,08	89 341,22	59 301,25	533 906,55

Rozliczenia międzyokresowe czynne na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	368 835,11	533 906,55
Długoterminowe	0,00	0,00
Razem	368 835,11	533 906,55

W toku bieżącej działalności operacyjnej Spółka wystawia faktury korygujące zmniejszające podatek należny. Zgodnie z Ustawą o podatku od towarów i usług zmniejszenie podatku należnego może wystąpić jedynie w sytuacji otrzymania

od kontrahenta potwierdzenia odbioru faktury korygującej zmniejszającej podatek należny. Do momentu nieotrzymania potwierdzenia odbioru Spółka aktywuje w bilansie kwotę zmniejszenia podatku należnego wynikającą z wystawionych faktur korygujących.

Zgodnie z zasadą ostrożności Spółka rozpoznaje wynik na szkodach komunikacyjnych przedmiotów leasingu. Jeżeli w opinii Spółki proces księgowego rozliczenia szkody komunikacyjnej nie uległ zakończeniu, wynikający głównie z nieotrzymania przez Spółkę wszystkich dokumentów przychodowych i kosztowych, Spółka dokonuje odroczenia bieżącego dochodu w czasie.

29. Świadczenia pracownicze

29.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i>
Na dzień 1 stycznia	71 292,00	41 491,00
Utworzenie rezerwy	9 954,00	29 801,00
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	0,00	0,00
Na dzień 31 grudnia	81 246,00	71 292,00

Główne założenia przyjęte przez Spółkę na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Stopa dyskontowa (%)	5,67%	5,67%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	7,75%	7,07%
Przewidywana nominalna stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,00%	5,00%

Zmiana parametrów finansowych będących podstawą szacunku spowodowałaby następującą zmianę rezerwy:

<i>Zmiana parametru</i>	<i>Zmiana wartości rezerwy</i> <i>na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Zmiana wartości rezerwy</i> <i>na dzień 31 grudnia 2017</i>
Wzrost stopy dyskonta o 1%	(11 729,00)	(11 595,00)
Spadek stopy dyskonta o 1%	14 282,00	14 393,00
Wzrost wskaźnika wynagrodzeń o 1%	14 253,00	14 366,00
Spadek wskaźnika wynagrodzeń o 1%	(11 912,00)	(11 776,00)

29.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Spółka nie tworzy rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

30. Obligacje, pożyczki i kredyty

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Zobowiązania z tytułu obligacji	248 328 704,17	248 914 277,10
Zobowiązania z tytułu kredytów	1 374 631 078,19	1 186 920 973,13
Razem obligacje, pożyczki i kredyty	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23

Obligacje, pożyczki, kredyty na dzień	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Krótkoterminowe	681 485 101,16	545 434 033,51
Długoterminowe	941 474 681,20	890 401 216,72
Razem	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23

Szczegółowy wykaz instrumentów finansowych zaprezentowany został w nocie 42.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego*	809 260,51	897 940,54
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego*	2 172 506,24	1 823 468,03
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych**	7 466 126,64	2 459 466,09
Zobowiązania z tytułu usług serwisowych	9 797 729,02	7 737 602,92
Zobowiązania wobec towarzystw ubezpieczeniowych	80 565,19	1 676 924,26
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	19 770 221,84	27 593 983,21
Pozostałe zobowiązania	2 893 969,96	3 176 569,95
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	42 990 379,40	45 365 955,00

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na dzień	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Krótkoterminowe	42 990 379,40	45 365 955,00
Długoterminowe	0,00	0,00
Razem	42 990 379,40	45 365 955,00

*W pozycji Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego Spółka wykazuje nadpłaty od leasingobiorców do zwrotu przez Spółkę. Zobowiązania te są zobowiązaniami nieoprocentowanymi.

**Zobowiązania wobec jednostek powiązanych zostały szczegółowo zaprezentowane w nocie 39.

Warunki powyższych zobowiązań:

- Zobowiązania handlowe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w okresie 30 dni,
- Zobowiązania wobec jednostek powiązanych są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w okresie kilku miesięcy.

32. Rezerwy

32.1. Zmiany stanu rezerw

	Rezerwa emerytalna	Rezerwa na koszty napraw szkód komunikacyjnych	Rezerwa na koszty opon zimowych	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	71 292,00	809 409,00	405 107,00	1 285 808,00
Zawiązanie rezerwy	9 954,00	1 618 973,00	254 272,00	1 883 199,00
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	0,00	(809 409,00)	(283 188,00)	(1 092 597,00)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	81 246,00	1 618 973,00	376 191,00	2 076 410,00
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	41 491,00	667 216,00	493 885,00	1 202 592,00
Zawiązanie rezerwy	29 801,00	809 409,00	259 104,00	1 098 314,00
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	0,00	(667 216,00)	(347 882,00)	(1 015 098,00)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	71 292,00	809 409,00	405 107,00	1 285 808,00

Rezerwy na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	1 877 299,00	1 036 787,00
Długoterminowe	199 111,00	249 021,00
Razem	2 076 410,00	1 285 808,00

Rezerwa emerytalna jest skalkulowaną przez Spółkę kwotą ewentualnych odpraw emerytalnych dla pracowników.

Rezerwa na koszty napraw szkód komunikacyjnych dotyczy zgłoszonych, lecz nie rozpoczętych na dzień bilansowy napraw szkód komunikacyjnych przedmiotów leasingu.

Rezerwa na koszty opon jest skalkulowaną przez Spółkę kwotą ewentualnej straty, którą Spółka może ponieść w związku z bieżącą obsługą kontraktów leasingowych, mających w kalkulowaną usługę wymiany i zakupu opon zimowych.

33. Pozostałe zobowiązania

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Zobowiązania z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego	1 032 945,92	1 058 257,87
Zobowiązania wobec ZUS	460 998,59	329 470,22
Zobowiązania z tytułu podatku od wynagrodzeń	214 243,00	198 060,00
Pozostałe zobowiązanie niefinansowe	39 658,95	20 408,54
Razem pozostałe zobowiązania	1 747 846,46	1 606 196,63

Pozostałe zobowiązania na dzień	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	1 566 284,37	1 287 302,74
Długoterminowe	181 562,09	318 893,89
Razem	1 747 846,46	1 606 196,63

Zobowiązania wobec jednostek powiązanych zostały szczegółowo zaprezentowane w nocie 39.

34. Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów

	<i>Odroczone w czasie przychody z tytułu opłat serwisowych (1)</i>	<i>Oplaty wstępne od umów leasingu operacyjnego (2)</i>	<i>Rozliczenia międzyokresowe kosztów serwisowych (3)</i>	<i>Badanie sprawozdań (4)</i>	<i>Urlopy (5)</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	14 411 535,68	1 003 572,51	160 927,49	95 351,30	1 669 948,05
Zawiązanie rezerwy	7 774 401,95	11 831 948,28	593 939,97	244 950,00	213 741,80
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	(5 744 096,15)	(3 085 648,94)	(160 927,49)	(95 351,30)	0,00
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	16 441 841,48	9 749 871,85	593 939,97	244 950,00	1 883 689,85
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	13 059 210,55	1 038 418,06	376 219,47	95 352,30	1 354 258,41
Zawiązanie rezerwy	6 623 961,10	545 312,14	160 927,49	95 351,30	315 689,64
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	(5 271 635,97)	(580 157,69)	(376 219,47)	(95 352,30)	0,00
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	14 411 535,68	1 003 572,51	160 927,49	95 351,30	1 669 948,05

PRIME CAR MANAGEMENT S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

	<i>Nagrody roczne (6)</i>	<i>Rozliczenia kosztów dot. szkód komunikacyjnych przedmiotów leasingu (7)</i>	<i>Rozliczenia międzyokresowe przychodów wewnętrznych. (8)</i>	<i>Pozostałe koszty operacyjne (9)</i>	<i>RAZEM</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 078 133,58	0,00	2 604 733,28	4 247 719,12	25 271 921,01
<i>Zawiązanie rezerwy</i>	1 222 843,54	103 908,55	5 253 646,94	5 683 340,39	32 922 721,42
<i>Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy</i>	(1 078 133,58)	0,00	0,00	(4 247 719,12)	(14 411 876,58)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 222 843,54	103 908,55	7 858 380,22	5 683 340,39	43 782 765,85
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 138 615,83	0,00	0,00	2 067 897,09	19 129 971,71
<i>Zawiązanie rezerwy</i>	1 078 133,58	0,00	2 604 733,28	4 247 719,12	15 671 827,65
<i>Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy</i>	(1 138 615,83)	0,00	0,00	(2 067 897,09)	(9 529 878,35)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 078 133,58	0,00	2 604 733,28	4 247 719,12	25 271 921,01

**Rozliczenia międzyokresowe bierne
i przychody przyszłych okresów na dzień**

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe	29 114 429,96	16 126 216,68
Długoterminowe	14 668 335,89	9 145 704,33
Razem	43 782 765,85	25 271 921,01

Przychody z tytułu opłat serwisowych w okresie trwania umowy leasingowej rozłożone są liniowo, zaś koszty związane z serwisowaniem przedmiotów leasingu nie mają charakteru liniowego. W związku z tym Spółka odacza część przychodów serwisowych z każdej raty serwisowej, zachowując tym samym współmierność kosztów i przychodów serwisowych.

Opłaty wstępne od umów leasingu operacyjnego są kwotą opłat wstępnych, rozliczaną liniowo w trakcie umowy.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów serwisowych obejmują prognozowane przez Spółkę koszty otwartych napraw serwisowych przedmiotów leasingu, stanowiących potencjalne zobowiązanie Spółki wobec warsztatów mechanicznych.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu badania sprawozdań finansowych obejmują całość umownych i nieopłaconych na dzień sporządzenia Sprawozdania finansowego zobowiązań spółki wobec biegłego rewidenta.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu urlopów są potencjalnym zobowiązaniem Spółki wobec pracowników za niewykorzystane urlopy.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu nagród rocznych są zobowiązaniem Spółki wynikającym z umów o pracę.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów dot. szkód komunikacyjnych przedmiotów leasingu dotyczą rozpoznawania wyniku na szkodach komunikacyjnych przedmiotów leasingu. Jeżeli w opinii Spółki proces księgowego rozliczenia szkody komunikacyjnej nie uległ zakończeniu, wynikający głównie z nieotrzymania przez Spółkę wszystkich dokumentów przychodowych i kosztowych, Spółka dokonuje odroczenia bieżącego przychodu w czasie.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu pozostałych kosztów operacyjnych obejmują koszty dotyczące roku 2018, do których faktury wystawione zostały w roku 2019.

35. Kapitały

35.1. Kapitał podstawowy

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Kapitał podstawowy	23 817 680,00	23 817 680,00
Razem kapitał podstawowy	23 817 680,00	23 817 680,00

	<i>Ilość</i>	<i>Wartość</i>
Na dzień 31 grudnia 2018 roku – akcje serii A, B, C, D, E	11 908 840,00	23 817 680,00
Na dzień 31 grudnia 2017 roku – akcje serii A, B, C, D, E	11 908 840,00	23 817 680,00

Wartość akcji: serii A – 1.200.000, serii B – 276.000, serii C – 8.523.500, serii D – 6.000.000, serii E – 7.818.180.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku wszystkie wyemitowane akcje zostały opłacone.

35.1.1. Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A, B, C, D i E nie są uprzywilejowane w zakresie prawa głosu, prawa do dywidendy ani podziału majątku w przypadku likwidacji Spółki.

35.1.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	<i>31 grudnia 2018</i>		<i>31 grudnia 2017</i>	
	<i>udział w kapitale</i>	<i>udział w głosach</i>	<i>udział w kapitale</i>	<i>udział w głosach</i>
Aviva PTE Aviva Santander SA.	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
PTE PZU S.A.	11,79%	11,79%	n/d	n/d
AEGON PTE S.A.	11,36%	11,36%	11,36%	11,36%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%
Franklin Resources, Inc. (Franklin Templeton Investment Management Ltd. oraz Templeton Asset Management Ltd.)	7,06%	7,06%	7,03%	7,03%
Pozostali	46,79%	46,79%	58,61%	58,61%
RAZEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

35.2. Kapitał zapasowy

Na dzień 1 stycznia 2018 roku	377 488 326,95
Inne całkowite dochody netto za okres	(7 781 830,12)
Podwyższenie kapitału zapasowego z zysku roku poprzedniego i lat ubiegłych	37 329 358,04
Wypłata dywidendy	0,00
Emisja akcji	0,00
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	407 035 854,87
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	377 474 113,79
Podwyższenie kapitału zapasowego z zysku roku poprzedniego i lat ubiegłych	14 213,16
Wypłata dywidendy	0,00
Emisja akcji	0,00
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	377 488 326,95

35.3. Kapitał rezerwowy

W 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Prime Car Management S.A. podjęło uchwałę o uruchomieniu w Spółce Programu Motywacyjnego dla kluczowych osób zarządzających Spółką („Program Motywacyjny”).

Zgodnie z podjętą uchwałą, osobami uprawnionymi do udziału w Programie Motywacyjnym są członkowie Zarządu Spółki oraz kluczowe osoby zarządzające Spółką, jak również członkowie Zarządu oraz kluczowe osoby zarządzające spółkami zależnymi od Spółki (Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o. oraz MasterRent24 Sp. z o.o.) w rozumieniu art. 4 § 1 ust. 4 Kodeksu spółek handlowych. Szczegółową listę Osób Uprawnionych oraz liczbę przysługujących im Warrantów Subskrypcyjnych w każdym z lat Programu Motywacyjnego określać będzie Rada Nadzorcza Spółki.

Osoby Uprawnione będą mogły nabyć uprawnienie do objęcia łącznie nie więcej niż 595.442 akcji zwykłych imiennych serii F w kapitale zakładowym Spółki o wartości nominalnej po 2,00 zł każda akcja. Akcje nowej emisji będą emitowane w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego, przy czym wyłączone będzie prawo poboru dotychczasowych akcjonariuszy.

W związku z realizacją Programu Motywacyjnego kapitał zakładowy Spółki zostanie warunkowo podwyższony o kwotę 1.190.884,00 zł w drodze emisji akcji nowej emisji.

Program Motywacyjny obowiązuje w okresie od 16 czerwca 2016 roku (dzień podjęcia uchwały) do dnia 30 listopada 2024 roku i został podzielony na pięć transz. Okresem trwania Programu Motywacyjnego są lata obrotowe 2016 – 2020. Rada Nadzorcza w drodze uchwały przydzieli warunkowo osobom uprawnionym warranty subskrypcyjne w całym okresie trwania Programu Motywacyjnego. Liczba warrantów subskrypcyjnych będzie wynosiła 500.000, jednakże w ramach poszczególnych transz maksymalnie 100.000 w każdym z kolejnych lat trwania Programu Motywacyjnego. Pula rezerwowa warrantów subskrypcyjnych wynosić będzie 95.442; mogą one zostać przydzielone warunkowo przez Radę Nadzorczą nowym osobom uprawnionym lub w uznaniu za osiągnięte wyniki mogą zostać przydzielone warunkowo przez Radę Nadzorczą osobom uprawnionym w każdym roku trwania Programu Motywacyjnego.

Warranty Subskrypcyjne przypadające na dany rok realizacji Programu Motywacyjnego, będą mogły być ostatecznie przydzielone osobom uprawnionym pod warunkiem zatwierdzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Spółki za dany rok obrotowy, z tym ustaleniem, iż:

- 1) podmiot uprawniony do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Spółki nie wniesie zastrzeżeń do badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Spółki oraz
- 2) pod warunkiem, gdy za dany rok obrotowy wielkość skonsolidowanego zysku netto Grupy Kapitałowej Spółki na 1 (jedną) akcję Spółki (tj. iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy oraz średniej ważonej liczby akcji występujących w ciągu danego okresu wyliczonego zgodnie z MSR 33), wykazanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Spółki, poddanego badaniu biegłego rewidenta i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie Spółki, skorygowanego następnie przez Radę Nadzorczą o wyniki zdarzeń nietypowych, nadzwyczajnych i jednorazowych, niezwiązanych z bieżącą działalnością Spółki, (dalej: „EPS”) będzie wynosił odpowiednio nie mniej niż:

<i>Wartości minimalne EPS za rok obrotowy</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
EPS [zł / akcję]	3,3	3,4	3,7	4,1	4,5

W przypadku niespełnienia warunków, o których powyżej warranty subskrypcyjne za dany rok obowiązywania Programu Motywacyjnego zostaną przydzielone do dodatkowej puli rezerwowej warrantów s subskrypcyjnych. Warranty Subskrypcyjne przydzielone do tej puli będą mogły być ostatecznie przydzielone osobom uprawnionym w każdym z kolejnych lat obrotowych trwania Programu Motywacyjnego pod warunkiem, że suma EPS za lata począwszy od roku, za który dane Warranty Subskrypcyjne zostały przydzielone do puli rezerwowej do roku, za który dane Warranty Subskrypcyjne zostają ostatecznie przydzielone, wynosić będzie co najmniej:

<i>Skumulowane wartości minimalne EPS dla poszczególnych Transz</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Warranty Subskrypcyjne z Transzy I	3,3	6,7	10,4	14,5	19
Warranty Subskrypcyjne z Transzy II		3,4	7,1	11,2	15,7
Warranty Subskrypcyjne z Transzy III			3,7	7,8	12,3
Warranty Subskrypcyjne z Transzy IV				4,1	8,6
Warranty Subskrypcyjne z Transzy V					4,5

Warranty Subskrypcyjne będą mogły być ostatecznie przydzielone osobom uprawnionym w okresie obowiązywania Programu Motywacyjnego, o ile dana osoba uprawniona będzie pozostawała w stosunku pracy ze Spółką lub jej spółką zależną, lub w innym stosunku prawnym na podstawie którego świadczyć będzie usługi (m. in. umowa zlecenia, umowa o świadczenie usług, itp.) na rzecz Spółki lub jej spółki zależnej, przez okres co najmniej 6 miesięcy w roku kalendarzowym, poprzedzającym datę ostatecznego przydziału Warrantów Subskrypcyjnych oraz w dniu ostatecznego przydziału Warrantów Subskrypcyjnych za dany rok trwania Programu Motywacyjnego.

Posiadacz Warrantów Subskrypcyjnych może wykonać wynikające z warrantu subskrypcyjnego prawo do objęcia akcji nowej emisji w terminie do 36 miesięcy od dnia objęcia warrantów subskrypcyjnych, jednakże nie później niż do końca dnia 30 listopada 2024 roku i nie wcześniej niż po upływie 24 miesięcy od podjęcia uchwały przez Radę Nadzorczą o objęciu danej osoby Programem Motywacyjnym.

Cena emisyjna jednej akcji nowej emisji dla danej osoby uprawnionej będzie określona jako średnia arytmetyczna z kursów zamknięcia akcji Spółki w notowaniach na GPW z sesji giełdowych z okresu 3 miesięcy poprzedzających uchwałę Rady Nadzorczej o objęciu danej osoby uprawnionej Programem Motywacyjnym, z tym ustaleniem, iż:

- 1) będzie ona korygowana w kolejnych latach trwania Programu Motywacyjnego o wartość wypłaconych dywidend oraz innych wypłat na rzecz akcjonariuszy na jedną akcję Spółki; oraz
- 2) w żadnym z kolejnych lat trwania Programu Motywacyjnego nie będzie ona niższa niż wartość 42,00 zł, skorygowana w kolejnych latach trwania Programu Motywacyjnego o wartość wypłaconych dywidend oraz innych wypłat na rzecz akcjonariuszy na jedną akcję Spółki, oraz
- 3) w żadnym z kolejnych lat trwania Programu Motywacyjnego nie będzie ona niższa niż wartość nominalna jednej akcji Spółki, tj. 2,00 zł.

Plan Programu Motywacyjnego ma wpływ na wynik finansowy Spółki jako element kosztów pracowniczych i będzie ujmowany w takiej samej wysokości jako wzrost wartości kapitału własnego zaliczany do kapitału rezerwowego.

Do wyceny wartości godziwej przyjętego Programu Motywacyjnego użyto modelu Black-Scholes. Wartość godziwa ustalana jest na podstawie cen rynkowych instrumentów kapitałowych, biorąc pod uwagę terminy i warunki, na których instrumenty zostały przyznane. Przy ustalaniu wartości godziwej opcji bierze się pod uwagę tylko warunki rynkowe na datę przyznania; późniejsza zmiana warunków rynkowych nie ma już wpływu na ustaloną wartość godziwą.

Warunkowy przydział opcji menadżerskich nastąpił 19 października 2016 roku. Cena akcji na datę wyceny wynosiła 36,20 zł, zmienność modelu 31,08% zaś przyjęta do wyceny stopa wolna od ryzyka wyniosła 2,03%.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość Programu Motywacyjnego, określona w wartości godziwej wyniosła 788.063,98 zł (31 grudnia 2016: 227.390,51 zł) i odniesiona została w kapitał rezerwowym w korespondencji z kosztami wynagrodzeń.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do Programu Motywacyjnego.

	<i>31 grudnia 2017</i>		<i>31 grudnia 2016</i>	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	500 000	42,00	0	0,00
Przyznane w danym okresie	0	0,00	500 000	42,00
Umorzone w danym okresie	0	0,00	0	0,00
Wykonane w danym okresie	0	0,00	0	0,00
Wygasłe w danym okresie	35 000	39,64	0	0,00
Występujące na koniec okresu	465 000	39,64	500 000	42,00
Możliwe do wykonania na koniec okresu	0	39,64	0	42,00

Po publikacji sprawozdania za pierwsze półrocze 2018 roku Zarząd przeprowadził weryfikację możliwości realizacji warunków Programu. W ocenie Zarządu nie ma przesłanek do realizacji jego warunków w związku z czym dokonano rewaluacji wyceny Programu do wartości godziwej. Wartość godziwą określono na 0,00 złotych. Zmianę wyceny w kwocie 788 063,98 ujęto odpowiednio w kapitale rezerwowym i kosztach wynagrodzeń (ze znakiem ujemnym).

35.4. Niepodzielony zysk(strata) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

36. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Pożyczkodawca*	Termin spłaty	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
		Część długoterminowa	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa
Konsorcjum Banków	2020-04-30	18 801 208,00	80 520 173,54	99 339 755,55	186 146 387,84
Konsorcjum Banków	2019-05-31	0,00	10 750 690,75	10 752 679,58	25 206 281,43
Konsorcjum Banków	2020-10-30	4 760 305,86	43 837 816,64	48 607 112,93	46 366 554,58
Konsorcjum Banków	2020-08-31	10 700 687,53	63 864 103,35	74 578 585,05	74 438 550,15
Konsorcjum Banków	2021-01-29	8 650 555,81	12 895 828,58	21 550 370,37	12 448 102,08
Konsorcjum Banków	2021-05-31	37 537 411,83	33 452 149,35	71 002 693,93	33 753 411,40
Konsorcjum Banków	2020-03-31	2 400 154,21	4 650 298,79	7 051 757,30	4 576 140,38
Konsorcjum Banków	2021-04-30	7 645 491,23	4 730 303,93	12 378 084,63	4 761 186,49
Konsorcjum Banków	2021-10-29	31 902 049,75	22 096 419,73	54 008 458,95	20 475 102,41
Konsorcjum Banków	2021-10-29	80 695 184,78	44 887 884,11	125 606 301,20	46 266 529,66
Konsorcjum Banków	2020-10-30	13 160 845,60	7 815 502,16	20 980 228,29	7 746 930,54
Konsorcjum Banków	2021-08-31	25 103 612,94	12 344 793,17	37 455 333,90	12 392 088,12
Konsorcjum Banków	2020-11-30	9 250 594,36	5 160 331,56	14 413 591,88	5 161 286,20
Konsorcjum Banków	2021-05-31	40 602 608,78	21 241 364,79	0,00	0,00
Konsorcjum Banków	2021-05-31	11 830 760,14	5 160 331,56	0,00	0,00
Konsorcjum Banków	2022-05-31	47 288 038,32	26 281 688,66	0,00	0,00
Konsorcjum Banków	2021-07-30	18 951 217,64	7 800 501,19	0,00	0,00
Konsorcjum Banków	2022-09-30	174 761 228,66	68 764 418,21	0,00	0,00
Konsorcjum Banków	2020-10-30	7 270 467,14	5 340 343,12	0,00	0,00
FCA Bank	2019-02-01	883 983,11	14 910 801,30	852 979,62	1 791 507,37
FCA Bank	2019-05-12	0,00	334 897,82	334 897,82	1 097 863,71
mBank	2020-03-31	2 398 692,70	6 196 622,82	8 588 724,70	7 789 773,57
mBank	2021-08-31	21 438 316,04	12 573 147,59	33 985 383,92	11 504 896,35
mBank	2022-03-31	50 522 465,07	59 577 530,01	0,00	0,00
mBank	2022-11-30	26 675 461,77	13 402 695,48	0,00	0,00
Raiffeisen	2023-03-31	39 914 635,76	26 929 754,25	0,00	0,00
Linia Debetowa ING	2019-04-30	0,00	98 303,55	0,00	9 314 097,14
Linia debetowa Bank PKO BP	2019-04-30	0,00	8 718 555,11	0,00	2 838 481,84
Linia debetowa BZWBK	2019-04-30	0,00	8 997 571,58	0,00	7 551 113,16
Linia debetowa BGŻBNP	2019-04-30	0,00	9 107 778,45	0,00	53 264,77
Linia debetowa mBank	2019-07-04	0,00	22 607 633,82	0,00	23 754 484,32
Linia Debetowa ING 2	2019-06-25	0,00	16 434 866,19	0,00	0,00
Obligacje	2020-12-21	248 328 704,17	0,00	248 914 277,10	0,00
RAZEM		941 474 681,20	681 485 101,16	890 401 216,72	545 434 033,51

* *Konsorcjum Banków ING, Santander, PKO BP, BGŻ BNP Paribas, HSBC Bank Polska S.A.*

Zgodnie z postanowieniami umowy kredytowej z Konsorcjum Banków ING, PKO BP, Santander, BGŻ BNP Paribas i HSBC Spółka co roku podlega przeglądowi kredytowemu. Efektem przeglądu jest decyzja o wydłużeniu dostępności wolnych limitów kredytowania o kolejne 12 miesięcy.

W ramach podpisanej umowy kredytowej przez Spółkę, Spółka zobowiązała się do utrzymania szeregu wskaźników finansowych na uzgodnionym z bankami poziomie. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wszystkie wskaźniki zostały spełnione.

W Spółce trwa proces przeglądu opcji strategicznych, rozpoczęty we wrześniu 2018 roku. Szczegółowy opis procesu znajduje się w notcie 15.

Efektem procesu przeglądu opcji strategicznych może być przejście kontroli nad Spółką. Zgodnie z zawartymi przez Spółkę umowami kredytowymi banki finansujące mają prawo do wypowiedzenia umów kredytowych w przypadku przejścia kontroli nad Spółką.

Zarząd jest w trakcie rozmów, których celem jest uzyskanie zgody banków na odstąpienie od skorzystania z ich prawa do rozwiązania lub zmiany trwających umów w przypadku zmiany kontroli nad Spółką.

37. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 oraz 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała zobowiązań inwestycyjnych.

38. Zobowiązania warunkowe

a) Umowa z PWC

W dniu 9 listopada 2018 roku Spółka zawarła umowę ze spółką PwC Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (dawniej: PwC Polska Spółka z o.o.) („PWC”) na doradztwo w procesie przeglądu opcji strategicznych o czym poinformowała raportem bieżącym nr 43/2018 z dnia 9 listopada 2018 roku.

Jednym z elementów umowy jest uzgodnione wynagrodzenie na rzecz PWC w przypadku realizacji transakcji sprzedaży akcji Spółki przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego trwa przyjmowanie zapisów na akcje Spółki w wezwaniu ogłoszonym przez Pollen Street Capital III w dniu 20 lutego 2019 roku. Zapisy w wezwaniu zaplanowano na okres od 13 marca do 15 kwietnia 2019 roku, a cena za jedną akcję wynosi 23,25 zł.

Przy założeniu ceny sprzedaży z aktualnego wezwania PSC III wynagrodzenie PWC wyniesie maksymalnie 4,4mln zł, które rozpoznane będzie w wyniku roku 2019.

b) Poręczenie spłaty kredytu

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Poręczenie spłaty kredytu	81 500 000,00	110 600 000,00
Razem zobowiązania warunkowe	81 500 000,00	110 600 000,00

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka udzieliła poręczenia spłaty kredytów dla spółki Masterlease Sp. z o.o.

Kwota 6.500.000,00 zł wynika z umowy poręczenia kredytu dla spółki Masterlease Sp. z o.o. w Banku PKO BP S.A. Kwota 75.000.000,00 zł wynika z umowy poręczenia kredytu dla spółki Masterlease Sp. z o.o. w Alior Bank S.A.

Według umowy poręczenia Prime Car Management S.A. gwarantuje spłatę pełnej wysokości zadłużenia spółki Masterlease Sp. z o.o. z tytułu zobowiązań kredytowych. Kwota ta w przyszłości może się różnić od kwoty

zobowiązania warunkowego wykazanego w niniejszej notcie. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego dokładna kwota zobowiązania warunkowego z w/w tytułu jest trudna do oszacowania.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zaciągniętych przez Masterlease Sp. z o.o. zobowiązań z tytułu powyższych kredytów wyniosła 19.884.979,48 zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 33.019.680,57 zł). Oszacowana przez Spółkę wartość godziwa udzielonych gwarancji na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 414.463,05 zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 878.122,92 zł).

38.1. Sprawy sądowe

Charakter prowadzonych przez Spółkę postępowań sądowych związany jest z dochodzeniem roszczeń wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej.

38.2. Rozliczenia podatkowe

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej po zakończeniu ewentualnych postępowań podatkowych.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR ale, dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym przypadał termin zapłaty podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

W roku 2013 w spółce Prime Car Management S.A. rozpoczęło się postępowanie podatkowe prowadzone przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku w sprawie sprawdzenia prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatku od towarów i usług za okres grudzień 2010 – luty 2013. Postępowanie to było wynikiem złożonych przez Spółkę

wniosków o stwierdzenie nadpłaty w podatku VAT w związku z wyrokiem ETS z dnia 17 stycznia 2013 roku (C-224/11) dot. opodatkowania podatkiem VAT transakcji ubezpieczeniowych towarzyszących usługom leasingu.

W dniu 4 listopada 2014 roku Prime Car Management S.A. otrzymała decyzje odmowne w sprawie złożonych wniosków o stwierdzenie i zwrot nadpłat. Spółka w dniu 13 listopada 2014 roku wniosła odwołania od decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku decyzjami z 12 października 2015 roku utrzymał w mocy decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego. Spółka wniosła skargi na te decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. W dniu 8 marca 2016 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargi Spółki. W dniu 22 czerwca 2016 roku Spółka wniosła skargi kasacyjne od w/w wyroków do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W dniu 10 lipca 2018 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargi kasacyjne Prime Car Management S.A.

Konsekwencją oddalenia skarg kasacyjnych jest zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie były prowadzone przeciwko Spółce żadne postępowania kontrolne.

39. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanimi na dzień 31 grudnia 2018 roku za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>	
	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
<i>Jednostki zależne / stowarzyszone</i>				
Futura Leasing S.A.	286 819 409,61	143 110 707,80	28 544 154,29	7 077 960,83
Masterlease Sp. z o.o.	5 161 043,18	4 508 035,64	1 652 618,59	0,00
MasterRent24 Sp. z o.o.	10 751 685,94	4 081 779,38	1 695 847,78	511 517,45
<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>				
<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
<i>Jednostki zależne / stowarzyszone</i>				
Futura Leasing S.A.	177 154 570,77	93 188 496,21	24 942 663,45	2 245 898,41
Masterlease Sp. z o.o.	5 916 671,76	13 242 808,05	1 924 438,01	0,00
MasterRent24 Sp. z o.o.	2 211 252,41	708 385,91	996 236,96	213 567,68

39.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Aktualna struktura akcjonariatu jest rozproszona. Na dzień 31 grudnia 2018 roku trzech akcjonariuszy posiadało więcej niż 10% akcji Spółki: Aviva PTE Aviva Santander SA. (15,00%), PTE PZU S.A. (11,79%) oraz AEGON PTE S.A. (11,36%).

39.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku żaden podmiot nie wywierał znaczącego wpływu na Spółkę.

39.3. Jednostki zależne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała 100% udziałów w spółkach Futura Leasing S.A., MasterRent24 Sp. z o.o. oraz Masterlease Sp. z o.o..

Transakcje z Futura Leasing S.A.

Spółka zawierała transakcje z Futura Leasing S.A. w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2018, głównie w zakresie (kwoty brutto):

- udzielenia dla Spółki przez Futura Leasing S.A. poręczenia kredytów; Spółka poniosła wydatki w 2018 roku w kwocie 695.762,80 zł, w 2017 roku w kwocie 711.857,57 zł,
- sprzedaży samochodów poleasingowych ze Spółki do Futura Leasing S.A.; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 280.982.900,42 zł, w 2017 roku w kwocie 169.461.198,83 zł,
- zakupu samochodów poleasingowych do Spółki z Futura Leasing S.A.; Spółka poniosła wydatki w 2018 roku w kwocie 142.414.945,00 zł, w 2017 roku w kwocie 92.476.638,64 zł,
- refakturowania przez Spółkę na Futura Leasing S.A. kosztów zawarcia umów leasingowych dla Futura Leasing S.A. poprzez sieć handlową Spółki, zgodnie z umową o współpracy z dnia 2 listopada 2009 roku; Spółka osiągnęła przychody w 2017 roku w kwocie 287.334,99 zł, w 2018 roku takich transakcji nie prowadziła,
- spłaty rat pożyczki udzielonej dla Futura Leasing S.A. przez Spółkę w 2016 roku (Spółka pożyczyła kwotę 40.000.000,00 zł), w 2018 roku nastąpiły spłaty pożyczki w łącznej kwocie 9.960.000,00 zł, w 2017 roku w kwocie 22.570.000,00,
- spłaty odsetek od pożyczki udzielonej Futura Leasing S.A. przez Spółkę, w 2018 roku Spółka otrzymała spłaty odsetek w łącznej kwocie 473.397,43 zł, w 2017 roku w kwocie 1.041.096,51 zł,
- udzielenia przez Spółkę dla Futura Leasing S.A. prawa do korzystania ze znaku towarowego „Masterlease”; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 123.000,00 zł, w 2017 roku w kwocie 123.000,00 zł,
- wypłaty dywidendy dla Spółki, jedynego akcjonariusza Futura Leasing S.A., w 2018 roku w kwocie 5.238.483,85 zł, w 2017 roku w kwocie 6.241.940,44 zł.

Transakcje z Masterlease Sp. z o.o.

Spółka zawierała transakcje z Masterlease Sp. z o.o. w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2018, głównie w zakresie (kwoty brutto):

- udzielenia dla Spółki przez Masterlease Sp. z o.o. poręczenia kredytów; Spółka poniosła koszty w 2018 roku w kwocie 826.546,26 zł, w 2017 roku w kwocie 842.435,91 zł,
- udzielenia przez Spółkę dla Masterlease Sp. z o.o. poręczenia kredytów; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 398.180,01 zł, w 2017 roku w kwocie 675.775,91 zł,
- sprzedaży samochodów poleasingowych ze Spółki do Masterlease Sp. z o.o.; Spółka osiągnęła przychody w 2017 roku w kwocie 520.435,30 zł, w 2018 roku takich transakcji nie prowadziła,
- zakupu samochodów poleasingowych z Masterlease Sp. z o.o. do Spółki; Spółka poniosła wydatki w 2018 roku w kwocie 1.716.074,72 zł, w 2017 roku w kwocie 11.260.631,69 zł,
- refakturowania przez Spółkę na Masterlease Sp. z o.o. kosztów zawarcia umów leasingowych dla Masterlease Sp. z o.o. poprzez sieć handlową Spółki, zgodnie z umową o współpracy z dnia 1 września 2010 roku; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 65.413,01 zł, w 2017 roku w kwocie 55.588,52 zł,
- refakturowania przez Spółkę na Masterlease Sp. z o.o. kosztów administracyjnych, na podstawie umowy o współpracy z dnia 1 września 2010 roku, głównie dotyczących współkorzystania z budynku – siedziby obu Spółek (wynajem budynku, koszty drobnych napraw, konserwacji, ochrony, itp.) oraz usług pocztowych; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 1.150.893,40 zł, w 2017 roku w kwocie 1.593.513,46 zł,
- udzielenia przez Spółkę dla Masterlease Sp. z o.o. prawa do korzystania ze znaku towarowego „Masterlease”; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 123.000,00 zł, w 2017 roku w kwocie 123.000,00 zł;

- wynajmu samochodów służbowych dla Spółki od Masterlease Sp. z o.o.; Spółka poniosła koszty w 2018 roku w kwocie 1.965.414,66 zł, w 2017 roku w kwocie 1.114.712,07 zł;
- wypłaty dywidendy dla Spółki, jedynego udziałowca Masterlease Sp. z o.o., w 2018 roku w kwocie 3.423.556,76 zł, w 2017 roku w kwocie 2.948.358,57 zł.

Transakcje z MasterRent24 Sp. z o.o.

Spółka zawierała transakcje z MasterRent24 Sp. z o.o. w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2018, głównie w zakresie (kwoty brutto):

- refakturowania przez Spółkę na MasterRent24 Sp. z o.o. kosztów administracyjnych, na podstawie umowy o współpracy z dnia 22 maja 2013 roku dotyczących głównie prowadzenia księgowości i innych usług pomocniczych; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 110.700,00 zł, w 2017 roku w kwocie 110.700,00 zł,
- refakturowania przez Spółkę na MasterRent24 Sp. z o.o. kosztów administracyjnych, m.in. na podstawie umowy podnajmu powierzchni biurowych z dnia 17 kwietnia 2013 roku, umowa dotyczy współkorzystania z budynku – siedziby obu Spółek (wynajem budynku, koszty drobnych napraw, konserwacji, ochrony, itp.); Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 22.869,36 zł, w 2017 roku w kwocie 8.610,00 zł,
- wynajmu średnioterminowego samochodów dla MasterRent24 Sp. z o.o. przez Spółkę na potrzeby działalności Short Term Rental oraz świadczenia usług obsługi serwisowej; Spółka osiągnęła w 2018 roku przychody w kwocie 10.443.059,27 zł, w 2017 roku w kwocie 2.091.844,01 zł,
- wynajmu krótkoterminowego samochodów zastępczych dla Spółki od MasterRent24 Sp. z o.o.; Spółka poniosła koszty w 2018 roku w kwocie 4.081.779,38 zł, w 2017 roku w kwocie 708.385,91 zł,
- udzielenia przez Spółkę dla MasterRent24 Sp. z o.o. prawa do korzystania ze znaku towarowego „Masterlease”; Spółka osiągnęła przychody w 2018 roku w kwocie 123.000,00 zł, w 2017 roku transakcja nie wystąpiła,
- w wyniku transakcji zakupu MasterRent24 Sp. z o.o. Spółka przejęła wierzytelność MasterRent24 Sp. z o.o. wobec dotychczasowego wierzyciela. Na 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa wierzytelności wynosiła 6.068.439,99 zł, na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 4.954.181,25 zł.

39.4. Jednostka pośrednio zależna

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała udziałów niekontrolujących w jakichkolwiek innych spółkach.

39.5. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka nie była udziałowcem wspólnego przedsięwzięcia.

39.6. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

39.7. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W latach 2017-2018 nie zostały udzielone pożyczki członkom Zarządu Spółki.

39.8. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W latach 2017-2018 Spółka nie zawierała innych transakcji z członkami Zarządu.

39.9. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

39.9.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	1 722 340,03	2 009 770,61
Nagrody jubileuszowe	0,00	0,00
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	356 950,08	1 043 117,28
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0,00	355 899,86
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	757 303,11	786 198,42
Nagrody jubileuszowe	0,00	0,00
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0,00	0,00
Razem	2 836 593,22	4 194 986,17

39.9.2 Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 514 882,58	2 973 260,47
Nagrody jubileuszowe	0,00	0,00
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Świadczenia pracownicze w formie akcji	0,00	432 164,12
Razem	2 514 882,58	3 405 424,59

39.9.3 Informacje o programie akcji pracowniczych

W 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Prime Car Management S.A. podjęło uchwałę o uruchomieniu w Spółce Programu Motywacyjnego dla kluczowych osób zarządzających Spółką („Program Motywacyjny”). Jednakże po publikacji sprawozdania za pierwsze półrocze 2018 roku Zarząd przeprowadził weryfikację możliwości realizacji warunków Programu. W ocenie Zarządu nie ma przesłanek do realizacji jego warunków, w związku z czym dokonano rewaluacji wyceny Programu do wartości godziwej. Wartość godziwą określono na 0,00 złotych. Zmianę wyceny w kwocie 788 063,98 ujęto odpowiednio w kapitale rezerwowym i kosztach wynagrodzeń (ze znakiem ujemnym).

40. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

<i>Rodzaj usługi</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego*	221 550,00	133 750,00
Przegląd półroczny	102 900,00	85 600,00
Badanie kowenantów	15 000,00	10 000,00
Usługi doradztwa podatkowego	0,00	0,00
Pozostałe usługi	0,00	0,00
Razem	339 450,00	229 350,00

*Wartości podano zgodnie z umową: za rok zakończony 31 grudnia 2017 umowa z Ernst & Young Audyt Polska Spółka z o.o. Spółka komandytowa, za rok zakończony 31 grudnia 2018 umowa z Deloitte Audyt Spółka z o.o. Spółka komandytowa

41. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa PCM, należą kredyty bankowe, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe oraz instrumenty pochodne (swap IRS). Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz należności leasingowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

41.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych oraz należności z tytułu umów leasingu, opartych o zmienną stopę procentową.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na całkowite dochody ogółem Spółki.

	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na kapitał własny</i>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018			
PLN	0,25%	(1 524 434,27)	(1 234 791,76)
PLN	-0,25%	1 524 434,27	1 234 791,76
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017			
PLN	0,25%	(1 365 304,66)	(1 105 896,78)
PLN	-0,25%	1 365 304,66	1 105 896,78

Wyżej wymienione kalkulacje nie uwzględniają zawartego instrumentu zabezpieczającego IRS.

Wpływ zabezpieczenia IRS na dzień 31 grudnia 2018

	0,25%	1 287 500,00
	-0,25%	(1 287 500,00)

Wpływ zabezpieczenia IRS na dzień 31 grudnia 2017

	0,25%	487 500,00
	-0,25%	(487 500,00)

Powyższa analiza wrażliwości wyniku finansowego na potencjalne zmiany stóp procentowych bazują na założeniu, iż zmianie mogą ulec zarówno zobowiązania finansowe, jak i należności leasingowe oparte o zmienną stopę procentową. W powyższych wyliczeniach uwzględniony został wpływ zmiany stopy procentowej do umów leasingu, które były aktywne w 2018 roku.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2018

Oprocentowanie stałe	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lata</i>	<i>2-3 lata</i>	<i>3-4 lata</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5</i>	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	10 448 564,83	10 219 927,69	7 106 767,45	1 609 348,20	502 805,93	22 433,57	29 909 847,67
Obligacje pożyczkowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyt bankowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Oprocentowanie zmienne

Oprocentowanie zmienne	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lata</i>	<i>2-3 lata</i>	<i>3-4 lata</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5</i>	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	326 058 145,82	318 923 290,17	221 773 942,68	50 221 355,72	15 690 572,92	700 062,56	933 367 369,87
Kredyty w rachunku	(65 964 708,70)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	(65 964 708,70)
Kredyt bankowy	(615 520 392,46)	(452 735 977,03)	(200 665 000,00)	(38 155 000,00)	(1 590 000,00)	0,00	(1 308 666 369,49)
Obligacje	0,00	(248 328 704,17)	0,00	0,00	0,00	0,00	(248 328 704,17)
Środki pieniężne w banku	652 884,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	652 884,55

31 grudnia 2017

Oprocentowanie stałe	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lata</i>	<i>2-3 lata</i>	<i>3-4 lata</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5</i>	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 169 493,84	13 078 341,93	10 687 813,30	3 233 251,29	764 463,40	73 058,82	40 006 422,58
Obligacje pożyczkowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyt bankowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Oprocentowanie zmienne

Oprocentowanie zmienne	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lata</i>	<i>2-3 lata</i>	<i>3-4 lata</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5</i>	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	263 434 681,12	283 108 638,77	231 360 541,87	69 990 628,48	16 548 442,79	1 581 514,13	866 024 447,16
Kredyty w rachunku	(43 511 441,23)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	(43 511 441,23)
Kredyt bankowy	(501 922 592,28)	(366 982 898,17)	(238 228 020,72)	(36 276 020,73)	0,00	0,00	(1 143 409 531,90)
Obligacje	0,00	0,00	(248 914 277,10)	0,00	0,00	0,00	(248 914 277,10)
Środki pieniężne w banku	1 079 606,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 079 606,03

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

41.2. Ryzyko walutowe

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko walutowe.

41.3. Ryzyko cen towarów

Zdecydowana większość zakupów towarów i usług dokonywanych przez Spółkę związana jest z prowadzoną działalnością operacyjną. Ryzyko wzrostu cen nabywanych przez Spółkę towarów i usług przenoszone jest na klienta.

Grupa okresowo dokonuje również zakupu pojazdów nie dedykowanych zawartym kontraktom leasingowym, korzystając z wynegocjowanych, korzystnych cen od dostawców. Grupa ponosi w związku z tym ryzyko, że nie uda się jej przekazać pojazdów do umów lub sprzedać ich po cenie wyższej od ceny zakupu. Dotychczasowe doświadczenie nie wskazuje jednak żeby Grupa zrealizowała kiedykolwiek stratę na takiej transakcji.

41.4. Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje z klientami ocenianymi na podstawie systemu scoringowego opracowanego wewnętrznie. Model składa się z kilkunastu czynników. Do jego oszacowania wykorzystano funkcję dyskryminacyjną oraz dane dostępne w wewnętrznych bazach Spółki. Model wyznacza trzy poziomy ryzyka, do których przypisane są odpowiednie procedury postępowania. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest pod ścisłą i bieżącą kontrolą.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, zapasy oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki może powstać w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

41.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko płynności przy pomocy opracowanego wewnętrznie narzędzia do zarządzania płynnością. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności zobowiązań, zapotrzebowanie na środki inwestycyjne jak i zapadalność aktywów finansowych (należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2018</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiący</i>	<i>Od 3 do 12 miesiący</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty, pożyczki oraz obligacje	0,00	187 918 149,16	537 449 458,77	974 114 564,68	0,00	1 699 482 172,62
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług *	9 719 198,07	0,00	0,00	0,00	0,00	9 719 198,07
Pozostałe zobowiązania**	169 280,17	65 327,85	616 775,81	181 562,09	0,00	1 032 945,92
Instrumenty pochodne	0,00	0,00	0,00	727 285,12	0,00	727 285,12
<hr/>						
<i>31 grudnia 2017</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiący</i>	<i>Od 3 do 12 miesiący</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty, pożyczki oraz obligacje	0,00	208 127 581,00	377 940 720,91	931 213 510,99	0,00	1 517 281 812,89
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług *	5 959 858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	5 959 858,38
Pozostałe zobowiązania**	222 395,76	41 623,33	475 344,89	318 893,89	0,00	1 058 257,87

PRIME CAR MANAGEMENT S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

Instrumenty pochodne	0,00	0,00	0,00	213 695,78	0,00	213 695,78
----------------------	------	------	------	------------	------	-------------------

*Pozycja ta obejmuje część zobowiązań z tytułu dostaw i usług, dotyczącą zobowiązań wobec klientów z tytułu leasingu finansowego, towarzystw ubezpieczeniowych oraz jednostek powiązanych.

** Pozycja ta obejmuje część pozostałych zobowiązań z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego.

Luka płynności

Poniższa tabela przedstawia analizę przyszłych wpływów z istniejących kontraktów oraz planowane przyszłe wydatki od istniejących umów kredytowych i obligacji:

31 grudnia 2018 roku	Do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Przyszłe wydatki od istniejących umów kredytowych/ obligacji*	187 918 149,16	537 449 458,77	974 114 564,68	0,00	1 699 482 172,62
Przyszłe wpływy z istniejących kontraktów**	206 106 567,72	578 021 990,40	1 177 456 781,61	662 543,82	1 962 247 883,55

*Pozycja ta obejmuje część kapitałową zobowiązań finansowych oraz prognozowane odsetki, kalkulowane wg aktualnej na dzień 31 grudnia 2018 roku stopy oprocentowania umów kredytowych i obligacji

** Pozycja ta obejmuje, wyznaczone na podstawie aktualnych harmonogramów istniejących kontraktów, przyszłe wpływy z rat finansowych wraz z wartością rezydualną wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota dostępnych limitów kredytowych dla Spółki wynosi 363,7 mln zł.

42. Instrumenty finansowe

42.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Poziom	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	
Aktywa finansowe					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2	682 705,67	1 111 003,56	682 705,67	1 111 003,56
Należności z tytułu leasingu finansowego	3	963 277 217,54	906 030 869,74	982 564 069,93	936 472 489,12
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	2	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe należności z wyłączeniem należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego i podatku VAT (pożyczki i należności)	3	75 036 316,49	57 553 922,09	75 036 316,49	57 553 922,09
Zobowiązania finansowe (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu)					
Obligacje, pożyczki i kredyty, w tym:	2	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23
- wyemitowane obligacje	2	248 328 704,17	248 914 277,10	248 328 704,17	248 914 277,10
- kredyty i pożyczki	2	1 374 631 078,19	1 186 920 973,13	1 374 631 078,19	1 186 920 973,13
Pochodne instrumenty finansowe	2	727 285,12	213 695,78	727 285,12	213 695,78
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług*	3	9 719 198,07	5 959 858,38	9 719 198,07	5 959 858,38
Pozostałe zobowiązania**	3	1 032 945,92	1 058 257,87	1 032 945,92	1 058 257,87

*Pozycja ta obejmuje część zobowiązań z tytułu dostaw i usług, dotyczącą zobowiązań wobec klientów z tytułu leasingu finansowego, towarzystw ubezpieczeniowych oraz jednostek powiązanych.

** Pozycja ta obejmuje część pozostałych zobowiązań z tytułu kaucji od umów leasingu operacyjnego.

Wartość księgowa równa jest wartości godziwej – dla kredytów i obligacji – ze względu na to, że pozycje te są oprocentowane zmienną stopą procentową, dla należności handlowych – ze względu na krótki termin zapadalności.

Wartość godziwa pozycji *Należności z tytułu leasingu finansowego* jest zdyskontowaną wartością minimalnych opłat leasingowych. Stopą dyskontową jest stopa odzwierciedlająca bieżące warunki rynkowe i stosowane przez Spółkę marże na poszczególne daty bilansowe. Dla pozostałych pozycji wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Wartości godziwe kredytów i pożyczek Spółki ustalane są przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych za pomocą stopy dyskontowej, która odzwierciedla stopę oprocentowania kredytu na koniec okresu sprawozdawczego. Własne ryzyko kredytowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku zostało ocenione jako nieistotne.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Spółka posiadała pochodne instrumenty finansowe (swap IRS – umowy zawarte w trakcie 2016 roku) wycenione w kwocie 727.285,12 zł jako zobowiązanie wyceniane w wartości godziwej zaklasyfikowane do poziomu 2 wyceny do wartości godziwej (dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach)).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, Spółka posiadała pochodne instrumenty finansowe (swap IRS – umowy zawarte w trakcie 2016 roku) wycenione w kwocie 213.695,78 zł jako zobowiązanie wyceniane w wartości godziwej zaklasyfikowane do poziomu 2 wyceny do wartości godziwej (dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach)).

Łączna kwota nominalna kontraktów IRS na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 493.000.000,00 zł, z maksymalnym okresem zapadalności do 30 czerwca 2020 roku.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 ani na dzień 31 grudnia 2017 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

42.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	41 302,38	0,00	0,00	41 302,38
Należności z tytułu leasingu finansowego	55 891 163,45	0,00	(11 614 231,03)	44 276 932,42
Wierzytelność od MasterRent24 Sp. z o.o.	1 114 258,74	0,00	0,00	1 114 258,74
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe należności (pożyczki i należności)	469 938,63	0,00	0,00	469 938,63
<i>Zobowiązania finansowe (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu)</i>				
Obligacje pożyczki i kredyty, w tym:	(56 306 566,82)	0,00	0,00	(56 306 566,82)
- wyemitowane obligacje	(9 417 502,37)	0,00	0,00	(9 417 502,37)
- kredyty i pożyczki	(46 889 064,45)	0,00	0,00	(46 889 064,45)
Pochodne instrumenty finansowe	(513 589,34)	0,00	0,00	(513 589,34)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	(60 081,36)	0,00	(60 081,36)
Pozostałe zobowiązania	(2 500,18)	0,00	0,00	(2 500,18)
Razem	694 006,86	(60 081,36)	(11 614 231,03)	(10 980 305,53)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	72 606,67	0,00	0,00	72 606,67
Należności z tytułu leasingu finansowego	45 764 094,87	0,00	(1 681 916,16)	44 082 178,71
Wierzytelność od MasterRent24 Sp. z o.o.	3 054 900,91	0,00	0,00	3 054 900,91
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe należności (pożyczki i należności)	1 015 516,14	0,00	0,00	1 015 516,14
<i>Zobowiązania finansowe (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu)</i>				
Obligacje pożyczki i kredyty, w tym:	(44 047 342,51)	0,00	0,00	(44 047 342,51)
- wyemitowane obligacje	(244 812,29)	0,00	0,00	(244 812,29)
- kredyty i pożyczki	(43 802 530,22)	0,00	0,00	(43 802 530,22)
Pochodne instrumenty finansowe	(415 177,06)	0,00	0,00	(415 177,06)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	(10 952,99)	0,00	(10 952,99)
Pozostałe zobowiązania	(891,61)	0,00	0,00	(891,61)
Razem	5 443 707,41	(10 952,99)	(1 681 916,16)	3 750 838,26

42.3. Ryzyko koncentracji

W Spółce nie występują istotne ryzyka związane z koncentracją.

Poniższe tabele prezentują wskaźniki koncentracji w podziale na rodzaje koncentracji.

Wskaźnik koncentracji w podziale na Grupy Klientów

<i>Udział Klienta we flocie Spółki</i>	<i>Udział procentowy Klientów w danym przedziale</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
0-1%	94,97%	92,48%
1-3%	5,03%	7,52%
3-5%	0,00%	0,00%
pow. 5%	0,00%	0,00%
Razem	100,00%	100,00%

Wskaźnik koncentracji w podziale na walutę kontraktu

<i>Waluta</i>	<i>Udział procentowy we flocie</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
PLN	100,00%	100,00%
Razem	100,00%	100,00%

Wskaźnik koncentracji w podziale na region geograficzny

<i>Województwo</i>	<i>Udział procentowy we flocie</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Mazowieckie	35,7%	38,2%
Pomorskie	16,8%	16,1%

Wielkopolskie	9,9%	9,4%
Śląskie	8,2%	6,9%
Dolnośląskie	6,7%	6,8%
Małopolskie	6,4%	6,0%
Kuj.-pom.	5,2%	6,0%
Zach.-pom.	2,4%	2,1%
Pozostałe	8,7%	8,5%
Razem	100,0%	100,0%

43. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom.

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Oprocentowane obligacje, kredyty i pożyczki	1 622 959 782,36	1 435 835 250,23
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	44 738 225,86	46 972 151,63
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(682 705,67)	(1 111 003,56)
Zadłużenie netto	1 667 015 302,55	1 481 696 398,30
Kapitał własny	437 381 239,26	439 423 428,97
Kapitał razem	437 381 239,26	439 423 428,97
Kapitał i zadłużenie netto	2 104 396 541,81	1 921 119 827,27
Wskaźnik dźwigni	79,22%	77,13%

44. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zarząd	2	2
Wyższa kadra kierownicza	10	10
Specjaliści	268	237
Razem struktura zatrudnienia	280	249

45. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W wyniku nieziszczenia się warunków w wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż akcji Spółki w dniu 22 lutego 2019 roku Hitachi Capital Polska podjął decyzję o nienabywaniu akcji Prime Car Management S.A.

W wyniku nieziszczenia się warunków w wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż akcji Spółki w dniu 25 lutego 2019 roku PKO Leasing podjął decyzję o nienabywaniu akcji Prime Car Management S.A.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego trwa przyjmowanie zapisów na akcje Spółki w wezwaniu ogłoszonym przez Pollen Street Capital III w dniu 20 lutego 2019 roku. Zapisy w wezwaniu zaplanowano na okres od 13 marca do 15 kwietnia 2019 roku, a cena za jedną akcję wynosi 23,25 zł.

Gdańsk, 27 marca 2019 roku

Jakub Kizielewicz
Prezes Zarządu

Konrad Karpowicz
Wiceprezes Zarządu

Maciej Letniowski
Dyrektor Finansowy